

REPUBLIKA SRBIJA
RATEL
REGULATORNO TELO ZA
ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKE USLUGE

PREGLED TRŽIŠTA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIH USLUGA U REPUBLICI SRBIJI U 2024. GODINI

Napomena:

Podaci na osnovu kojih se analizira i priprema pregled stanja na tržištu elektronskih komunikacija u Republici Srbiji dobijaju se na osnovu upitnika koje učesnici na navedenom tržištu dostavljaju Regulatornom telu za elektronske komunikacije i poštanske usluge do 30.6.2025. godine, te će određeni podaci biti objavljeni naknadno, nakon prikupljanja i obrade, u okviru publikacije „Pregled tržišta elektronskih komunikacija i poštanskih usluga u 2024. godini“.

Beograd, jun 2025. godine

14. TRŽIŠTE POŠTANSKIH USLUGA

14.1. Pregled regulatornih aktivnosti RATEL-a

Prema javnim podacima¹ koje vodi Regulator, na tržištu poštanskih usluga na kraju 2024. godine 62 poštanska operatora su bila u statusu aktivan, dok su dva poštanska operatora u privremenom prekidu obavljanja delatnosti.

Pregled regulatornih aktivnosti Regulatora u vezi sa postupanjem prema poštanskim operatorima u 2024. godini dat je u *Tabeli 14.1*.

Tabela 14.1: Regulatorne aktivnosti Regulatora u 2024. godini

Aktivnost	Broj dozvola/rešenja
Izdavanje dozvole novom poštanskom operatoru	13
Izmena dozvole po zahtevu operatora za izmenu dozvole	5
Oduzimanje dozvole	4
Prestanak važenja dozvole	1
Saglasnost na Opšte uslove poštanskog operatora	19
Saglasnost na cenovnik ostalih poštanskih usluga	38

Uslovi za oduzimanje dozvole su propisani Zakonom o poštanskim uslugama², pa su zbog neobavljanja poštanskih usluga u skladu sa zakonom, odnosno na način i pod uslovima utvrđenim dozvolom, oduzete 4 dozvole. Prestala je da važi jedna dozvola na zahtev imaoca dozvole, dok je jedno odobrenje isteklo, za koje operator nije podneo zahtev za izdavanje nove dozvole.

14.2. Pokazatelji tržišta poštanskih usluga

Pokazatelji tržišta poštanskih usluga su analizirani na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz godišnjih upitnika, koje dostavljaju poštanski operatori.

U 2025. godini je donet novi Zakon o poštanskim uslugama („Službeni glasnik RS“ broj 19/25, u daljem tekstu: Zakon), koji je stupio na snagu 14. marta 2025. godine. Prema Zakonu, poštanske usluge se dele na univerzalnu poštansku uslugu (u daljem tekstu: UPU) i usluge izvan opsega univerzalne poštanske usluge (u daljem tekstu: izvan UPU). S obzirom

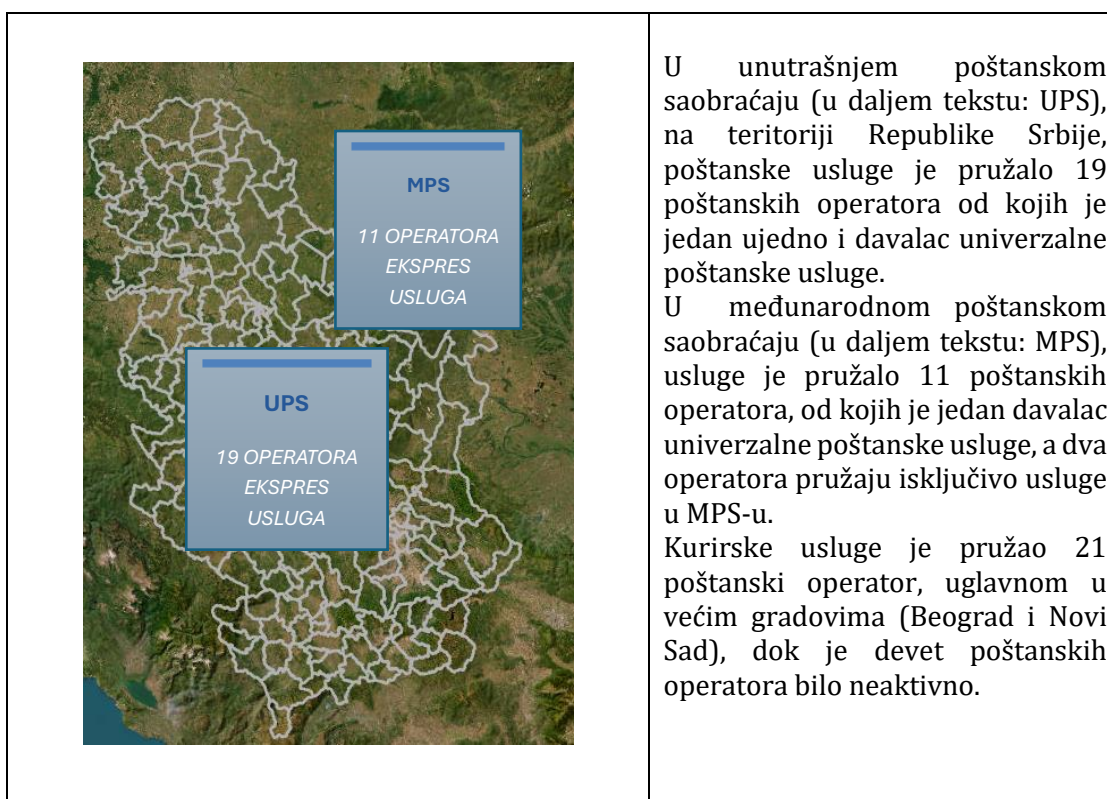
¹ Iz Registra izdatih i oduzetih dozvola poštanskim operatorima, <https://www.ratel.rs>

² „Službeni glasnik RS“ broj 19/25, u daljem tekstu: Zakon

da je uvedena nova kategorizacija za poštanske usluge, umesto ostalih poštanskih usluga uveden je termin poštanske usluge izvan opsega univerzalne poštanske usluge, pa će se i dalja analiza baviti uslugama po novoj kategorizaciji, UPU i izvan UPU.

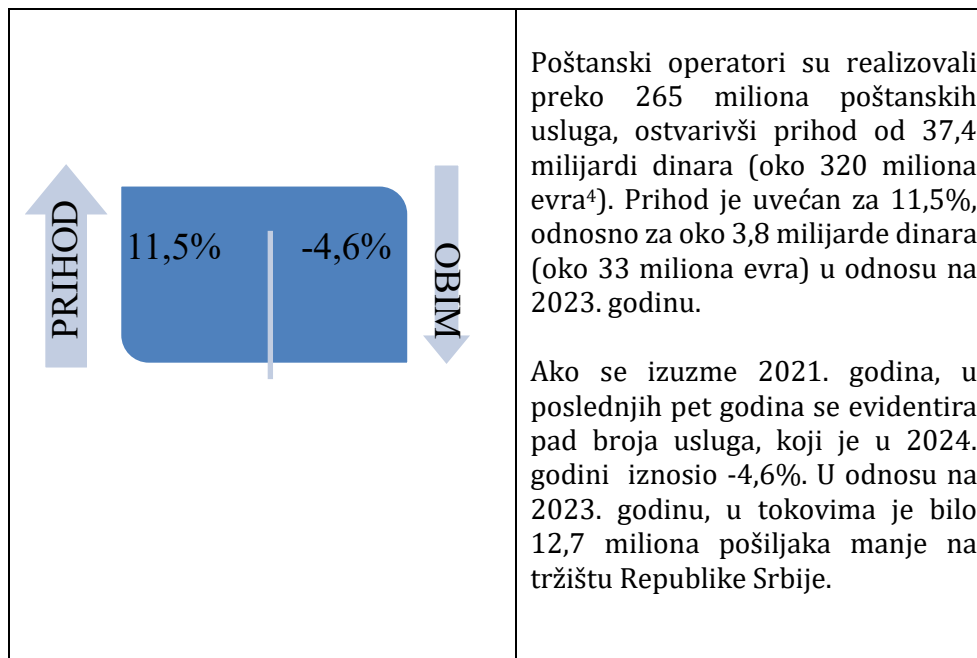
Univerzalnu poštansku uslugu obavlja 1 operator (javni poštanski operator, u daljem tekstu: JPO), 35 operatora je registrovano³ za obavljanje ekspres poštanskih usluga, a 33 operatora za kurirske usluge. Javni poštanski operator je davalac univerzalne poštanske usluge i operator poštanskih usluga izvan opsega univerzalne poštanske usluge. Na tržištu Republike Srbije, tokom 2024. godine, korisnicima su poštanske usluge pružala 43 poštanska operatora.

Slika 14.1. Podela poštanskih operatora prema teritoriji obavljanja poštanskih usluga u 2024. godini

³ Poštanski operatori koji su tokom 2024. godine imali dozvolu, kao i status privremeni prekid u obavljanju poštanskih usluga, oduzeta dozvola i dr.

Slika 14.2. Ostvareni obim i prihod od poštanskih usluga u 2024. godini

Po domaćinstvu⁵ su uručene 102 pošiljke, od čega 80 pošiljaka iz domena univerzalne poštanske usluge. U odnosu na 2023. godinu, po domaćinstvu je uručeno 5 pošiljaka manje, odnosno 7 pošiljaka manje iz opsega UPU. Po stanovniku je prosečno uručeno 40 pošiljaka, za dve manje u odnosu na 2023. godinu.

Povećan je broj uručenih pošiljaka izvan opsega univerzalne poštanske usluge. U 2024. godini ih je bilo za jednu više, odnosno 9 pošiljaka po stanovniku, odnosno za dve pošiljke više – ukupno 22 pošiljke po domaćinstvu.

Udeo prihoda od poštanske delatnosti u bruto društvenom proizvodu (u daljem tekstu: BDP) u tekućim cenama iznosi 0,39%⁶, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 0,41%.

14.2.1. Zaposleni u poštanskoj delatnosti

U 2024. godini, u Republici Srbiji evidentirano je 2.319.535⁷ zaposlenih, što predstavlja povećanje od 0,5% u odnosu na prethodnu godinu. Zaposleni u poštanskoj delatnosti u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Republici Srbiji čine nešto više od 0,8%.

⁴ Narodna banka Srbije

⁵ Podaci su računati u odnosu na broj stanovnika i domaćinstva, prema podacima iz popisa iz 2022. godine.

⁶ Republički zavod za statistiku – Statistički kalendar RS 2025. godine

⁷ Republički zavod za statistiku – Statistički kalendar RS 2025. godine

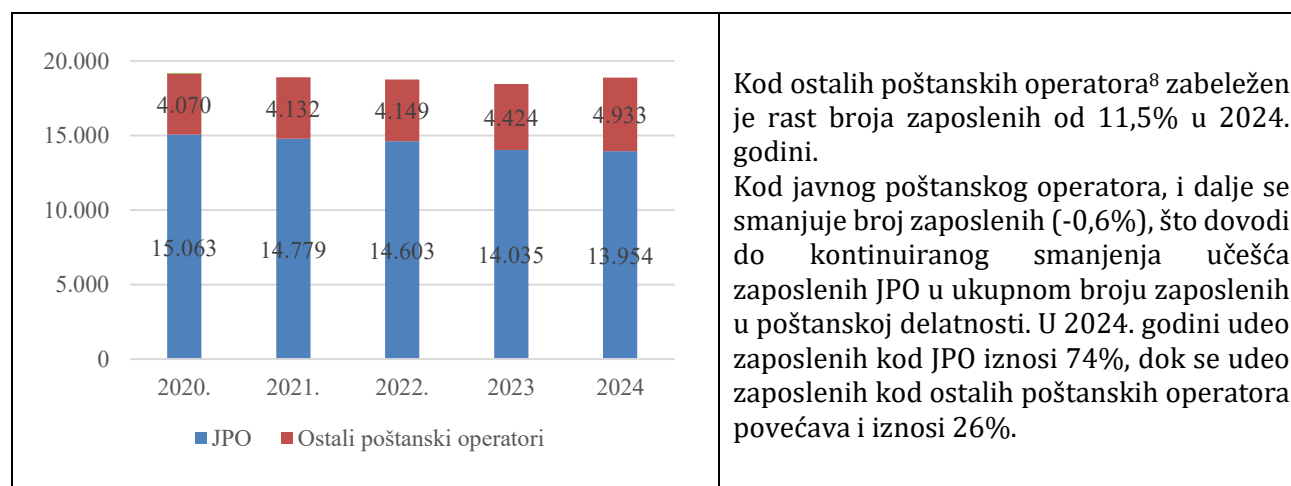
Posle četvorogodišnjeg pada, uočen je rast broja zaposlenih u poštanskoj delatnosti. Ostali poštanski operatori, iz godine u godinu, povećavaju broj zaposlenih, dok se broj zaposlenih kod JPO u kontinuitetu smanjuje.

Povećanje broja zaposlenih u poštanskoj delatnosti u 2024. godini od 2,3% uticalo je na povećanje udela broja zaposlenih u poštanskoj delatnosti (*Tabela 14.2, Slika 14.3*).

Tabela 14.2. Zaposleni u poštanskoj delatnosti u periodu 2020 -2024. godine

Operatori	Godina				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
JPO	15.063	14.779	14.603	14.035	13.954
Ostali poštanski operatori	4.070	4.132	4.149	4.424	4.933
UKUPNO	19.133	18.911	18.752	18.459	18.887

Slika 14.3. Broj zaposlenih u poštanskoj delatnosti kod JPO i ostalih poštanskih operatora u periodu od 2020-2024. godine

14.2.2.Obim i prihod od poštanskih usluga u 2024. godini

U 2024. godini, univerzalna poštanska usluga, kao najmasovnija kategorija poštanskih usluga obuhvatila je više od 208 miliona usluga, dok je u okviru poštanskih usluga izvan opsega univerzalne poštanske usluge realizovano približno 57 miliona poštanskih usluga. Iako su poštanske usluge izvan opsega UPU četiri puta manje zastupljene, ostvaruju prihod koji je 50% veći u odnosu na univerzalnu poštansku uslugu (*Tabela 14.3*).

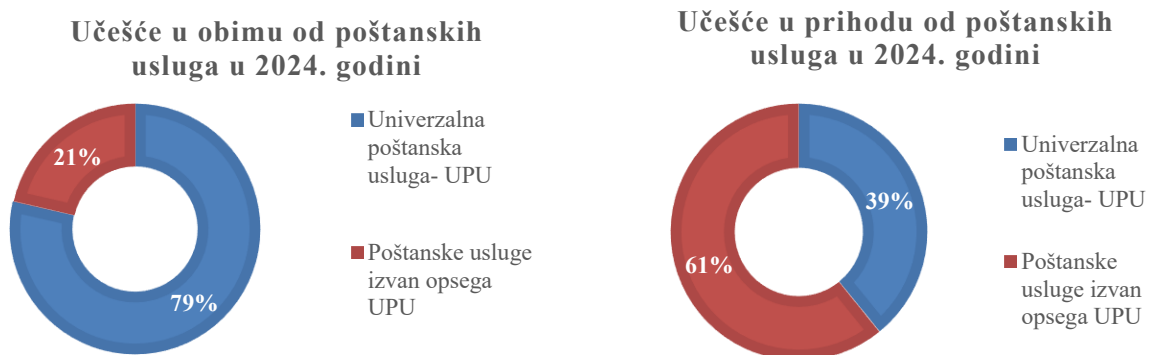
⁸ Zaposleni u autoprevoznim kompanijama (AD „Niš ekspres“ i „Autoprevoz Kikinda“), kao ni zaposleni koji rade u okviru logističkih kompanija (Gebrüder Weiss, M&M, InterEuropa, Nelt, itd) nisu uključeni u analizu, jer pretežno obavljaju delatnost van poštanskog sektora.

Tabela 14.3. Tržište poštanskih usluga u 2024. godini

Vrsta usluge	OBIM	PRIHOD	OBIM	PRIHOD
	u hilj. stat. jedinica	u hilj. din	%	%
Univerzalna poštanska usluga - UPU	208.235	14.657.323,00	79	39
Poštanske usluge izvan opsega UPU	56.851	22.769.575,72	21	61
UKUPNO	265.086	37.426.898,72	100	100

UPU je ostvarila prihod od 14,6 milijardi dinara (39%), dok su poštanske usluge izvan opsega UPU ostvarile prihod od preko 22,8 milijardi dinara (61%) (Slika 14.4).

Slika 14.4. Učešće u obimu i prihodu univerzalne usluge i usluga izvan opsega univerzalne poštanske usluge u 2024. godini

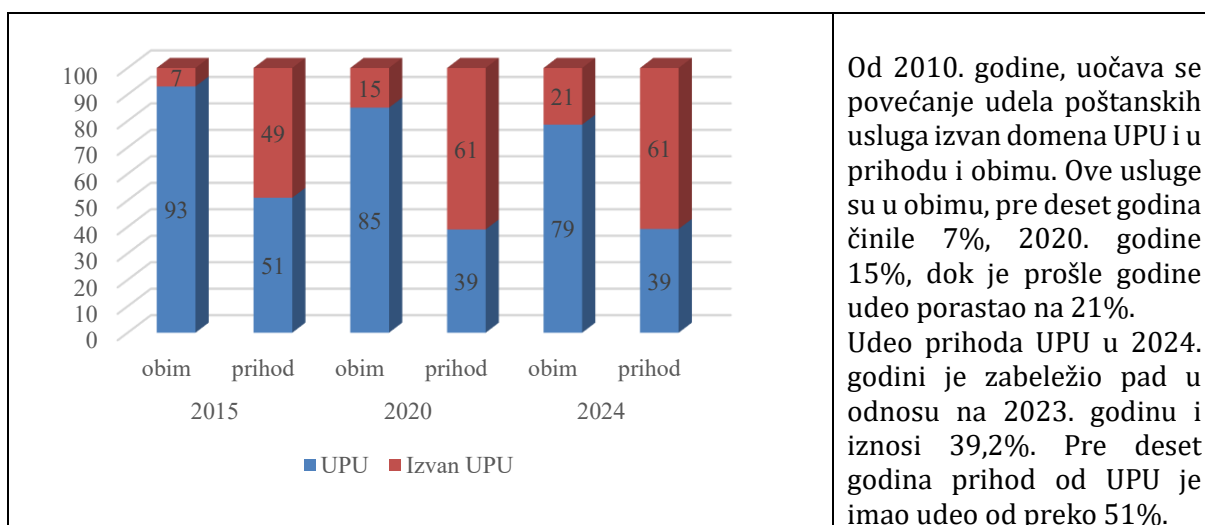
14.3. Trendovi poštanskog tržišta

U 2024. godini, evidentirano je značajnije smanjenje udela obima univerzalne poštanske usluge, dok je prihod na istom nivou kao prethodne godine (Tabela 14.4).

Tabela 14.4. Učešće obima i prihoda poštanskih usluga u periodu od 2020. do 2024. godine

[illegible]

Slika 14.5. Udeo UPU i izvan UPU u obimu i prihodu na preseku od pet godina - 2015/2020/2024. godina

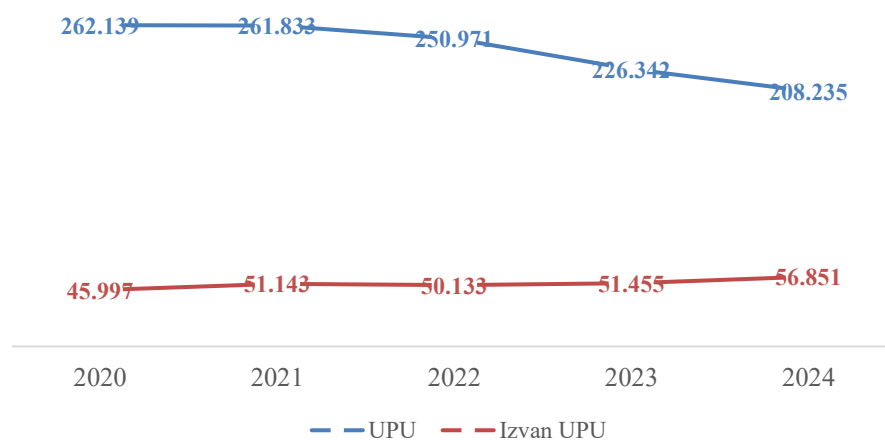

Obim UPU u kontinuitetu opada, ako se izuzme 2017. godina kada je evidentiran rast. Obim poštanskih usluga u poslednjih pet godina je prikazan u *Tabeli 14.5 i Slici 14.6.*

Tabela 14.5. Obim univerzalne usluge i poštanskih usluga izvan opsega UPU u periodu od 2020. do 2024. godine

[illegible]

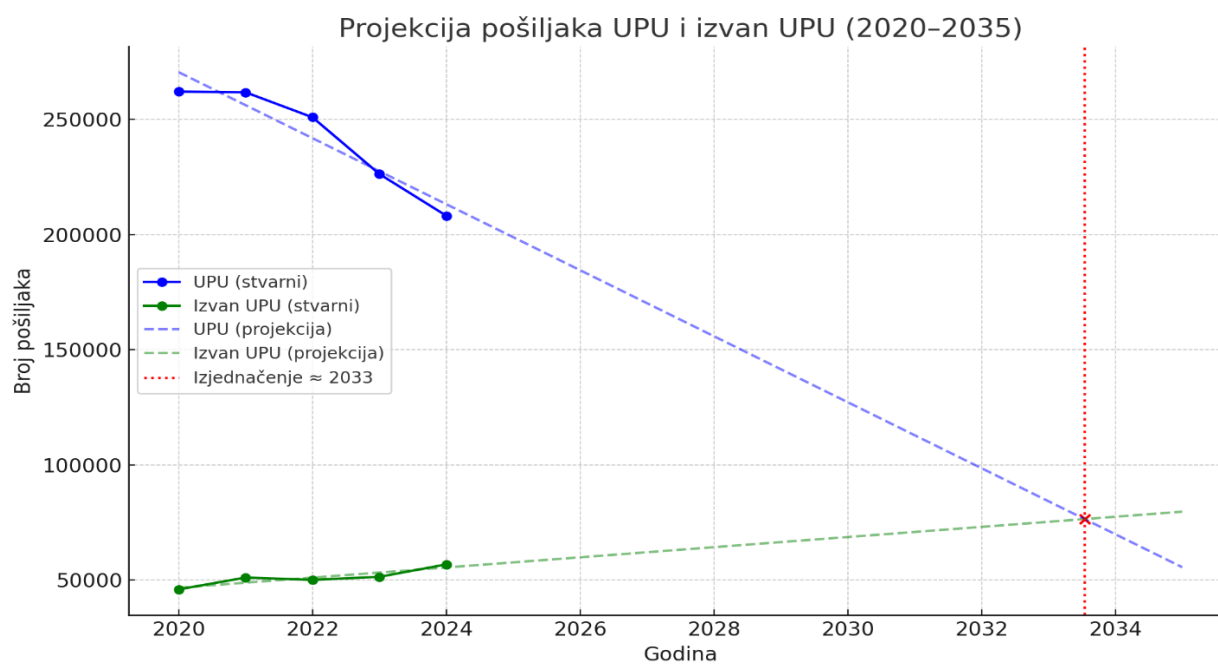
Slika 14.6. Petogodišnji trend obima univerzalne poštanske usluge i poštanskih usluga izvan opsega UPU (u hiljadama) u periodu od 2020. do 2024. godine

Slika 14.6. Petogodišnji trend obima univerzalne poštanske usluge i poštanskih usluga izvan opsega UPU (u hiljadama) u periodu od 2020. do 2024. godine

Na *Slici 14.7.* su prognozirana kretanja obima univerzalne poštanske usluge i poštanskih usluga izvan opsega UPU. Ako se trenutni trendovi nastave, broj pošiljaka izvan UPU će se izjednačiti s onima unutar UPU 2033. godine.

Slika 14.7. Prognoza kretanja obima UPU i poštanskih usluga izvan opsega UPU

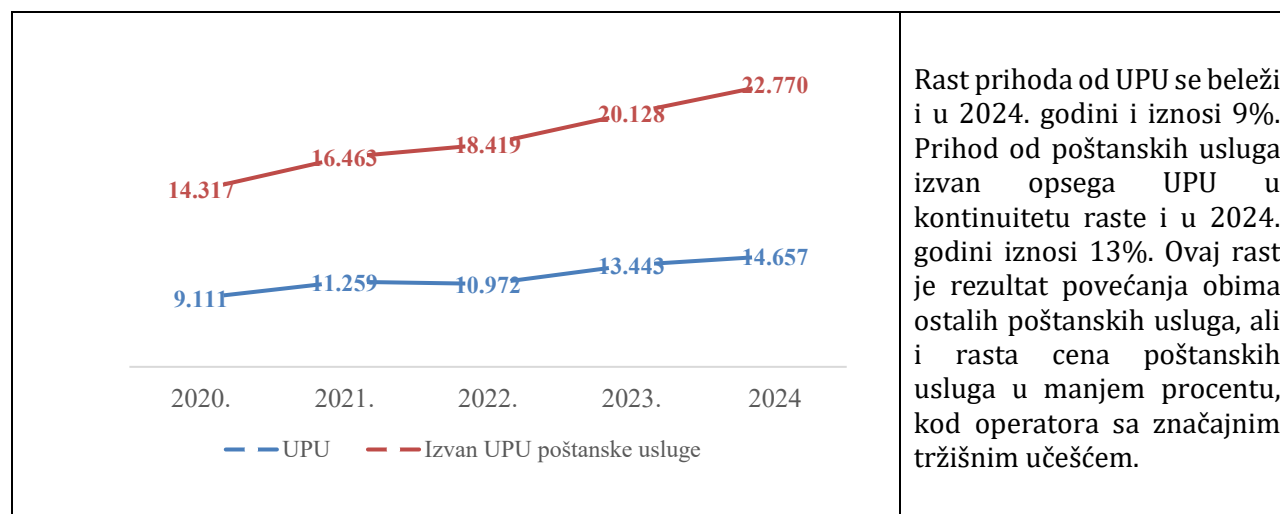
Prihod od poštanskih usluga je u 2024. godini zabeležio rast od 11,5% u odnosu na prihod iz 2023. godine (*Tabela 14.6, Slika 14.8*).

Tabela 14.6. Prihod od univerzalne usluge i poštanskih usluga izvan UPU u periodu od 2020. do 2024. godine

Vrsta usluge	PRIHOD u milionima dinara					Procentualni rast /pad prihoda			
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	21/20	22/21	23/22	24/23
UPU	9.111	11.258	10.972	13.443	14.657	23,6%	-2,5%	22,5%	9%
Izvan UPU	14.317	16.463	18.419	20.128	22.770	15%	11,9%	9,3%	13,1%
UKUPNO	23.427	27.721	29.391	33.571	37.427	18,3%	6%	14,2%	11,5%

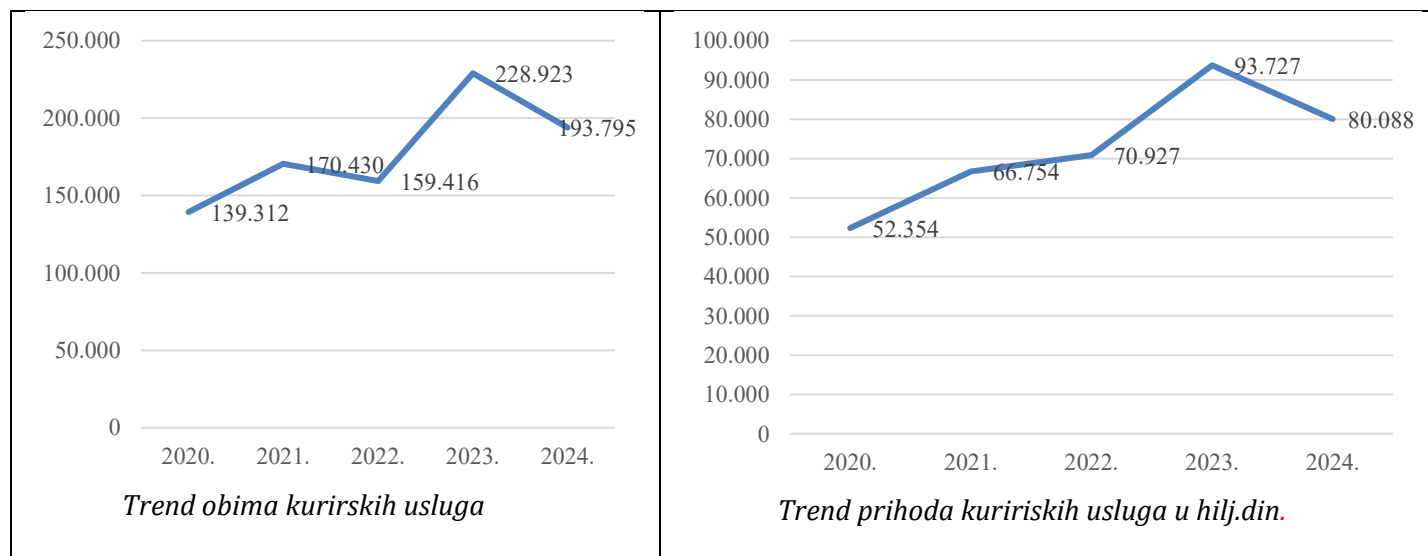
Na *Slici 14.8.* prikazan je trend prihoda univerzalne usluge i poštanskih usluga izvan UPU, u poslednjih pet godina.

Slika 14.8. Petogodišnji trend prihoda univerzalne usluge i poštanskih usluga izvan UPU (u mil. dinara) za period od 2020. do 2024. godine

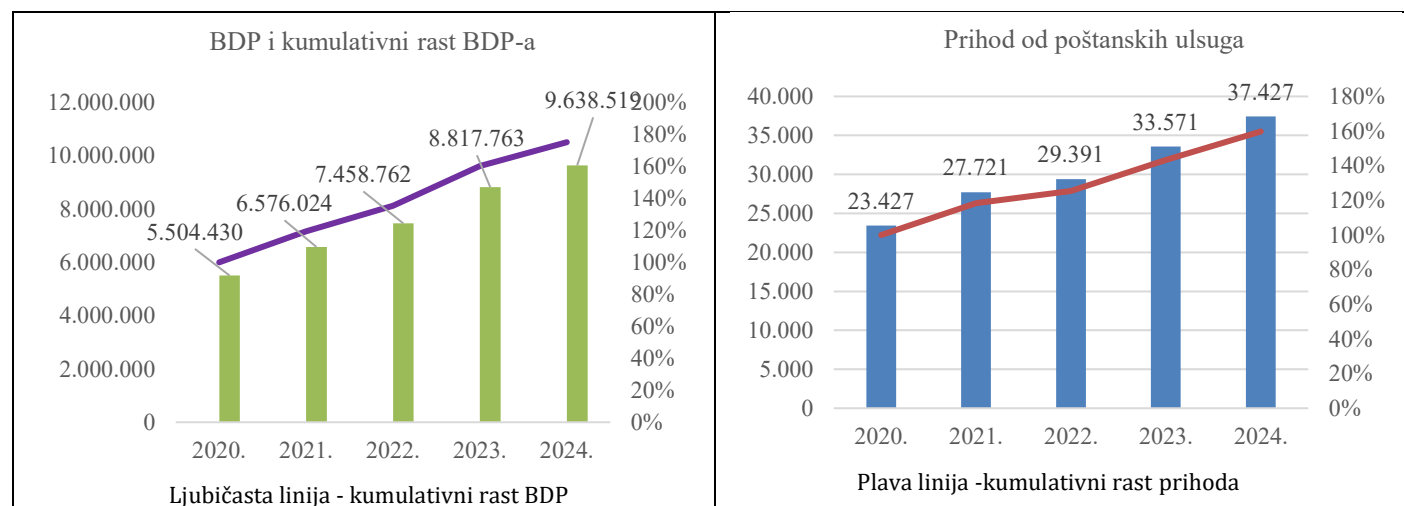
Kurirske usluge, u 2024. godini, beleže pad od skoro 15% u obimu, koji je praćen padom prihoda od 14% (*Slika 14.9*).

Slika 14.9. Trend obima i prihoda kurirskih usluga u periodu od 2020. do 2024. godine

Ako uporedimo rast BDP⁹ u tekućim cenama u periodu od 2020. do 2025. godine sa rastom ostvarenih prihoda u poštanskoj delatnosti (Slika 14.10), može se zaključiti da je rast prihoda od poštanskih usluga u direktnoj korelaciji sa rastom BDP. Na slici koja sledi prikazan je kumulativni rast BDP i prihoda od poštanskih usluga u odnosu na 2020. godinu.

Slika 14.10. Kretanje BDP u tekućim cenama i prihoda od poštanskih usluga u periodu od 2020-2024. godine - kumulativni rast

⁹ Statistički kalendar 2025, Republički zavod za statistiku: <https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/publikacije/?d=17&r=>

14.4. Analiza obima i prihoda UPU i poštanskih usluga izvan opsega UPU

Poštanske usluge obuhvataju univerzalnu poštansku uslugu i poštanske usluge izvan opsega univerzalne poštanske usluge, shodno Zakonu o poštanskim uslugama, koji je stupio na snagu u martu 2025. godine.

Na teritoriji Republike Srbije, univerzalnu poštansku uslugu obavlja javni poštanski operator¹⁰, Javno preduzeće „Pošta Srbije”, Beograd. Iako je i dosadašnjim zakonom bilo predviđeno da i drugi poštanski operatori mogu obavljati UPU, do 2024. godine, ni jedan drugi poštanski operator nije bio zainteresovan za pružanje univerzalne poštanske usluge. Poštanske usluge izvan opsega UPU obavljaju svi poštanski operatori na osnovu dozvole.

14.4.1. Univerzalna poštanska usluga

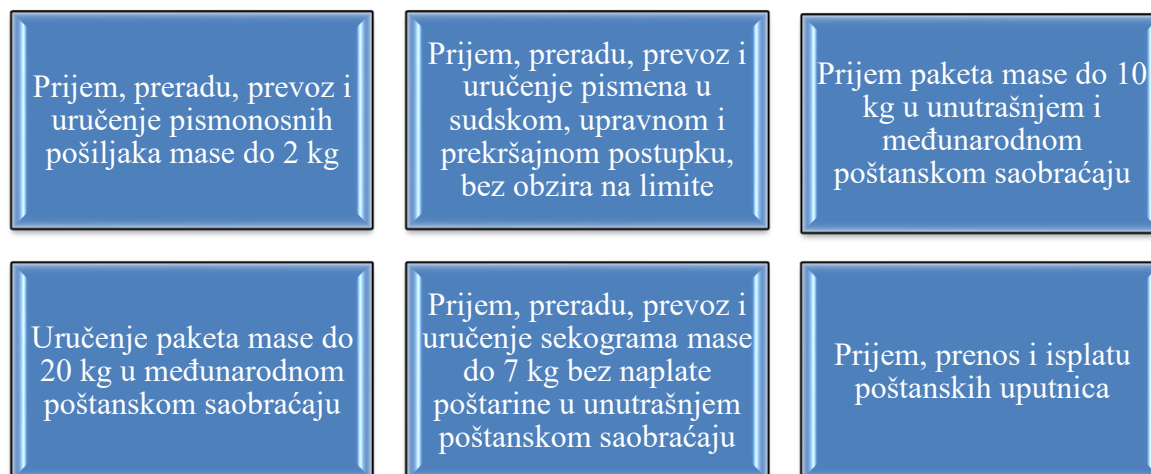
Univerzalna poštanska usluga (UPU) je usluga od opšteg interesa i predstavlja skup poštanskih usluga koje se obavljaju u kontinuitetu na celokupnoj teritoriji Republike Srbije.

UPU se po pravilu obavlja po propisanom kvalitetu, po pristupačnim cenama i pod jednakim uslovima za sve korisnike, bez diskriminacije.

Kao usluga od opšteg interesa, UPU ima značajnu ulogu sa socijalno-ekonomskog aspekta svake države. Zbog toga je zakonodavac obavezan da definiše način na koji će se obezbediti njeno kontinuirano i kvalitetno pružanje.

¹⁰ Zakon o poštanskim uslugama je ovlastio Javno preduzeće „Pošta Srbije” kao javnog poštanskog operatora, sa obavezom obavljanja UPU.

Slika 14.11. Opseg univerzalne poštanske usluge ¹¹

S obzirom na ubrzano smanjenje broja tradicionalnih poštanskih usluga na nacionalnom i globalnom nivou, koncept univerzalne poštanske usluge, definisan devedesetih godina prošlog veka, predstavlja teret davaocima univerzalne poštanske usluge. Shodno tome, svaka država u svojim nacionalnim okvirima primenjuje jedinstvene modele za njenu održivost.

U zemljama EU, sredstva kojima se obezbeđuje UPU se najčešće ostvaruju na osnovu neto troška. Naš zakon je, do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, propisao finansiranje univerzalne poštanske usluge iz prihoda koje ostvaruju rezervisane usluge¹², koje su poverene javnom poštanskom operatoru.

Saglasno limitima za rezervisane usluge u 2024. godini, cena poštanskih usluga izvan opsega UPU morala je da bude viša od ili jednaka 180,00 dinara.

¹¹ Klasifikacija opsega univerzalne poštanske usluge po važećem Zakonu za 2024. godinu

¹² U Evropskoj uniji rezervisane usluge su ukinute 2013. godine, od kada je postignuta potpuna liberalizacija tržišta. Novi zakon o poštanskim uslugama je smanjio limite za rezervisane usluge po masi na 20 g (sa 50 g), dok je limit po ceni ostao isti: dva i po puta veći od iznosa poštarine za pismonosne pošiljke najbrže kategorije za rezervisane usluge.

Rezervisane poštanske usluge predstavljaju deo UPU i poverene su javnom poštanskom operatoru. Na *Slici 14.12.* prikazan je opseg rezervisane poštanske usluge prema starom zakonu koji je bio na snazi tokom 2024. godine.

Slika 14.12. Opseg rezervisane poštanske usluge

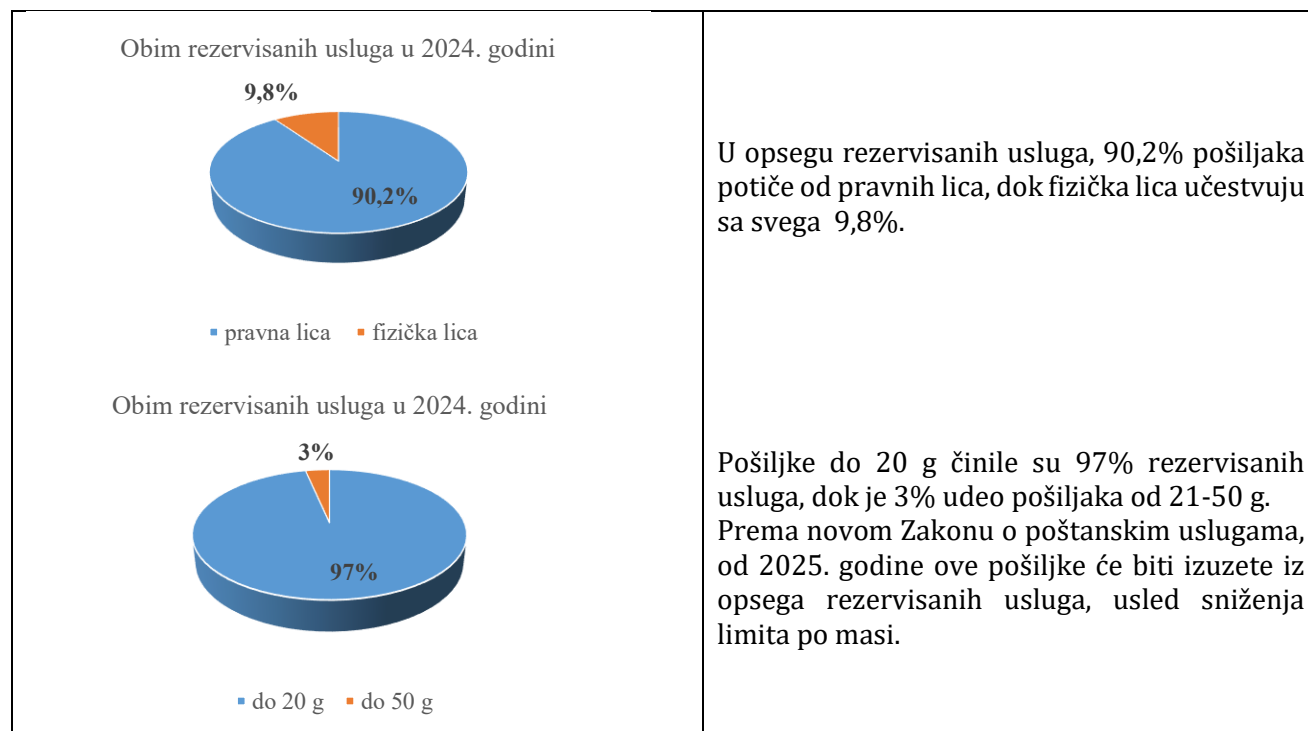

Udeo obima rezervisanih usluga ostao je na približno istom nivou kao prethodnih godina i u 2024. godini iznosi 95,9% (pošiljke do 20 grama čine 92,7%, dok pošiljke od 21 do 50 grama čine 3,2%).

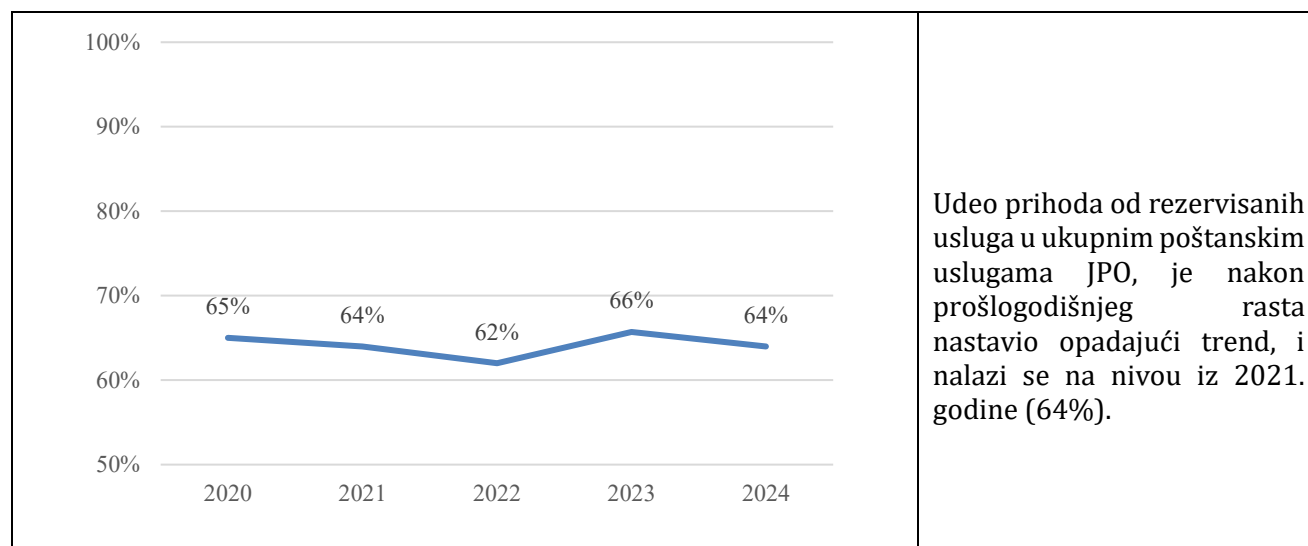
U ukupnom obimu koji ostvaruje JPO, kao jedini davalac univerzalne poštanske usluge, rezervisane usluge čine 88,7%, što je približno isti nivo kao u 2023. godine (89,7%). Najzastupljenija kategorija u okviru UPU su neregistrovane pismonosne pošiljke, sa udelom od 73,5%. Posmatrajući samo neregistrovane pošiljke do 20 grama, njihov udeo u okviru rezervisanih poštanskih usluga čini 77%. Slede sudska pisma sa udelom u rezervisanim uslugama od 12,7% i preporučene pošiljke sa 4,3%.

Pošiljke do 20g su najzastupljenija kategorija u okviru UPU (92,6%). Zatim slede pošiljke od 21-50g (3,2%), pošiljke od 51-100g (1,4%) i paketi do 3kg (1,1%). Sve ostale pošiljke zajedno učestvuju sa 1,7% u ukupnom obimu UPU.

Slika 14.13. Udeo pošiljaka u obimu rezervisanih usluga prema vrsti korisnika i prema stopi mase

Slika 14.14. Učešće prihoda rezervisanih poštanskih usluga u ukupnom prihodu JPO u periodu od 2020-2024. godine

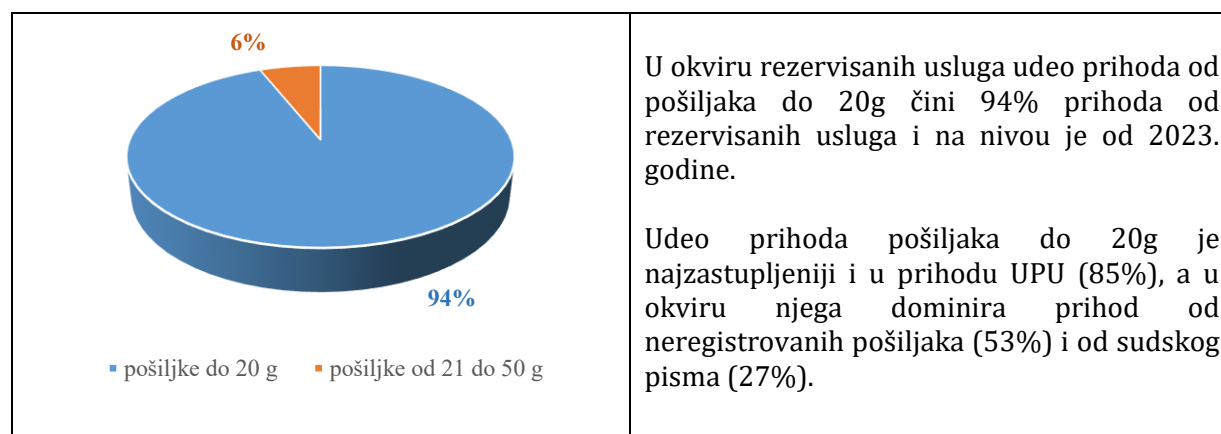

Pad broja rezervisanih usluga je nastavljen i u 2024. godini i iznosi -8,5%. Nasuprot obimu, zabeležen je rast prihoda od 8,2%, što je posledica povećanja cena UPU u drugom kvartalu 2024. godine.

Prosečan prihod UPU po jedinici je porastao za 11,8 dinara i iznosi 70,86 dinara. Takođe i prosečan prihod od rezervisanih usluga je porastao za 10 dinara i iznosi 66,41 dinara. Prosečan prihod od usluga za pravna lica, po ugovoru, iznosi 63,53 dinara u 2024. godinu (u 2023. godini je iznosio 52,56 dinara), dok je prosečan prihod za neregistrovano pismo do 20 g iznosio 46,8 dinara.

Udeo prihoda od rezervisanih usluga u UPU iznosio je približno 90%, što je na nivou iz 2023. godine.

Slika 14.15. Udeo pošiljaka prema stopi mase u prihodu od rezervisanih usluga

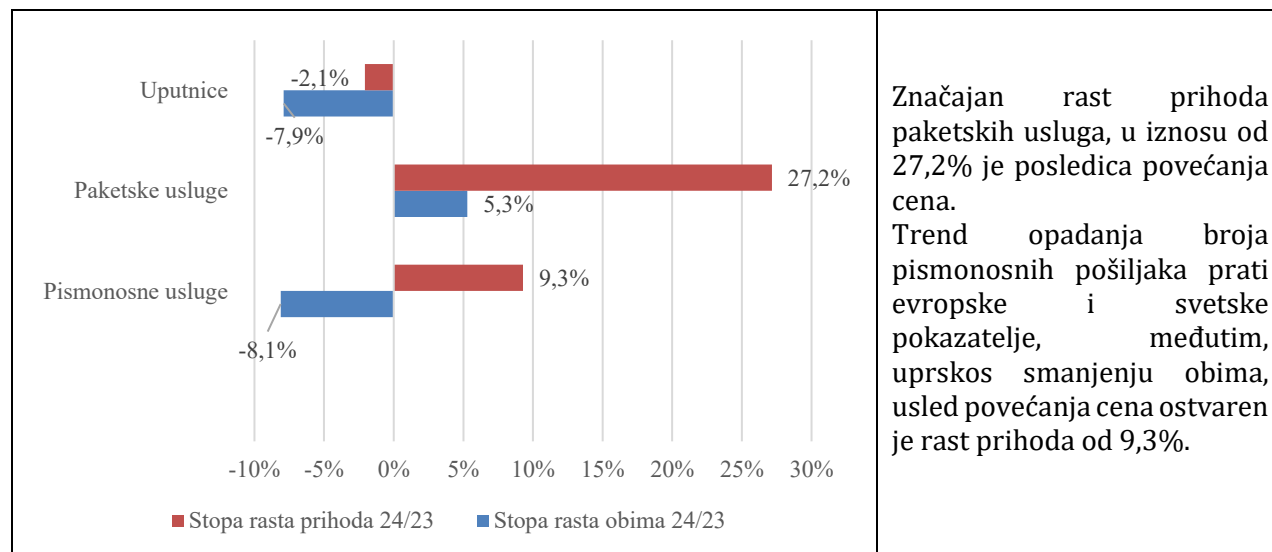

Ako u okviru univerzalne poštanske usluge posmatramo pismonosne, paketske i uputničke usluge, stopu rasta obima i prihoda beleže paketi, pismonosne usluge uprkos padu u obimu beleže rast prihoda, dok je kod uputnica zabeležen pad i obima i prihoda (Tabela 14.7, Slika 14.16).

Tabela 14.7. Stopa rasta obima i prihoda u okviru univerzalne poštanske usluge

Univerzalna poštanska usluga	Stopa rasta obima 22/21	Stopa rasta prihoda 22/21	Stopa rasta obima 23/22	Stopa rasta prihoda 23/22	Stopa rasta obima 24/23	Stopa rasta prihoda 24/23
Pismonosne usluge	-4,3%	-4,5%	-10,3%	23,8%	-8,1%	9,3%
Paketske usluge	144,6%	89,6%	109,7%	82,8%	5,3%	27,2%
Uputnice	-5,3%	3,8%	-10%	-3,3%	-7,9%	-2,1%

Slika 14.16. Stopa rasta obima i prihoda univerzalne poštanske usluge u periodu 2024/2023. godine

U 2024. godini, udeo univerzalne poštanske usluge u MPS-u je oko 7% u obimu i 15% u prihodu.

Zastupljenost UPU u međunarodnom poštanskom saobraćaju je značajno manja u odnosu na unutrašnji poštanski saobraćaj, (u 2024. godine 13 puta manja, u 2023. godine 10 puta manja).

Posle trogodišnjeg rasta, zabeleženo je smanjenje broja pošiljaka od -33% u dolazu, i -5 % u polazu, (Tabela 14.8).

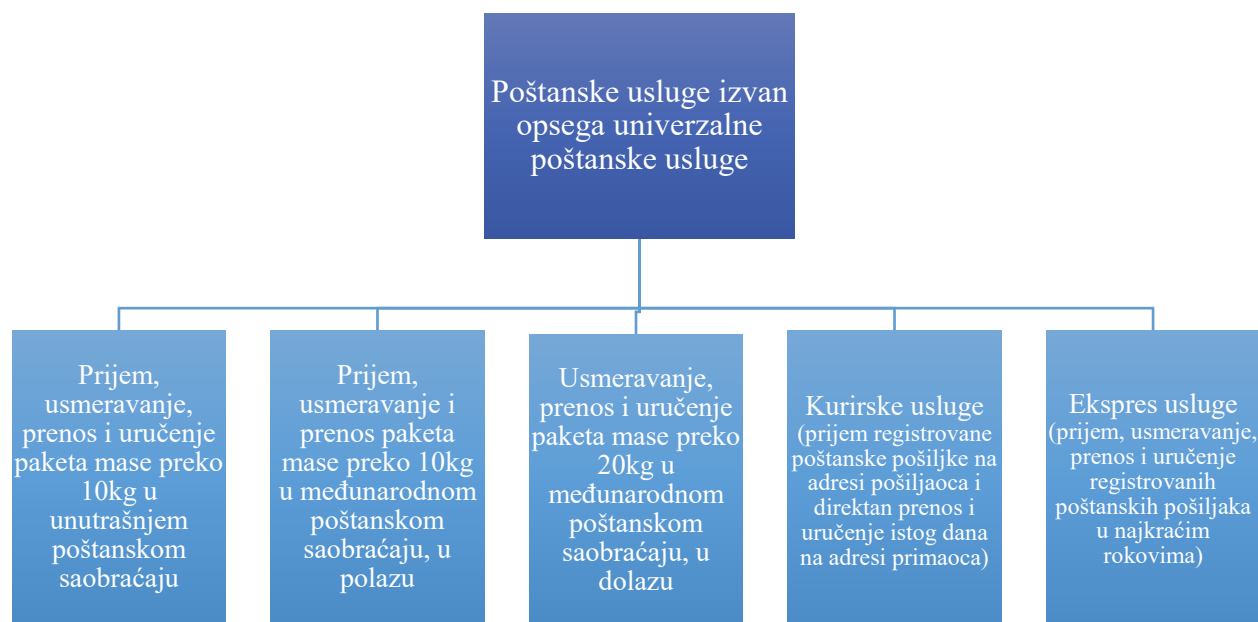
Tabela 14.8. Obim pošiljaka u MPS-u iz opsega UPU u periodu od 2021-2024. godine

Pošiljke iz MPS-a	2021.	2022.	2023.	2024.	Stopa rasta 22/21	Stopa rasta 23/22	Stopa rasta 24/23
Polaz	1.671.889	1.418.833	1.177.902	1.117.645	-15%	-17%	-5%
Dolaz	6.163.074	16.429.411	20.596.157	13.887.274	167%	25%	-33%
Ukupno	7.834.963	17.848.244	21.774.059	15.004.919	128%	22%	-31%

Pošiljke koje su tokom 2024. godine iz inostranstva dolazile u Republiku Srbiju čine približno 92,6% ukupnih međunarodnih pošiljaka iz domena univerzalne poštanske usluge i ostvaruju 79% ukupnog prihoda univerzalne poštanske usluge u MPS-u. Najmasovnije su neregistrovane pismanosne pošiljke u dolazu, koje čine preko 76,4%, preporučene pošiljke koje čine preko 19,6%, i poštanska uputnica sa 3%.

14.4.2. Poštanske usluge izvan opsega univerzalne poštanske usluge¹³

Slika 14.17. Poštanske usluge izvan opsega univerzalne poštanske usluge

Poštanske usluge izvan UPU obavljaju poštanski operatori, kao i JPO, na osnovu dozvole za obavljanje poštanskih usluga.

Najzastupljenija kategorija ovih usluga su usluge u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, koje učestvuju sa 98,2% u ukupnom obimu i sa 87,1% u ukupnim prihodima, što je na približno istom nivou kao prethodnih godina (*Slika 14.18*).

U 2024. godini zabeležen je rast poštanskih usluga izvan UPU od 10,5% u obimu (*Tabela 14.9*). Rast obima pratio je i rast prihoda od 13,1%, što je i posledica rasta cena u 2024. godini. Poštanske usluge izvan UPU u UPS u kontinuitetu ostvaruju pozitivan trend rasta, ako se izuzme 2022. godina, kad je zabeležen pad od -2%.

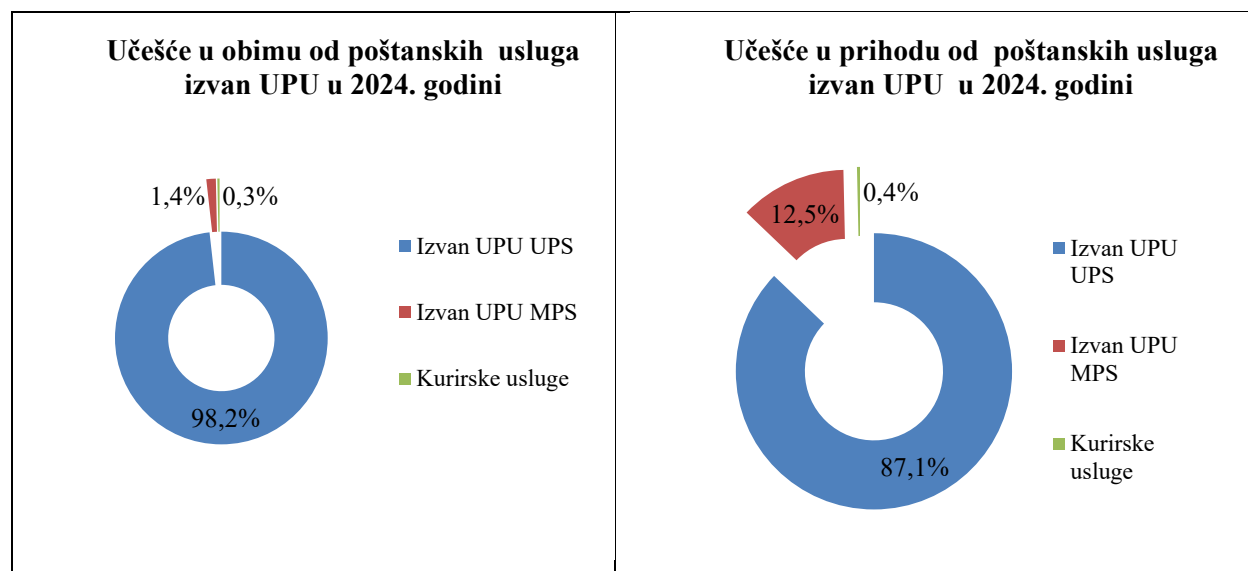
Prosečan prihod po pošiljci, u unutrašnjem saobraćaju u kategoriji usluga izvan opsega UPU, nastavio je kontinuirani rast, povećavši se za više od 14 dinara (4%) u odnosu na 2023. godinu, čime je dostigao vrednost 355 dinara.

Usluge izvan UPU u međunarodnom poštanskom saobraćaju, kao najskuplje usluge, ostvaruju preko 12,5% prihoda, iako u obimu učestvuju samo sa 1,4% (*Slika 14.18*). Prosečni prihod po pošiljci u međunarodnom saobraćaju iznosi približno 3.492 dinara i beleži

¹³ Novi Zakon o poštanskim uslugama stupio je na snagu 14.03.2025. godine („Službeni glasnik RS”, broj 19/2025) u kome je opseg „ostale poštanske usluge” zamenjen opsegom „poštanske usluge izvan opsega univerzalne poštanske usluge”

smanjenje za 2,6% u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio je 3.586 dinara. Kod usluga izvan UPU u međunarodnom poštanskom saobraćaju je nastavljen rast obima, čija stopa iznosi 3,1%, što prati rast prihoda od 0,4%.

Slika 14.18. Udeo u obimu i prihodu od poštanskih usluga izvan UPU u 2024. godini

Kurirske usluge, s obzirom da su najmanje zastupljene na tržištu ostalih poštanskih usluga, imaju skoro identičan udeo od 0,4% i u obimu i prihodu. Prosečni prihod po kurirskoj usluzi je iznosio 413 dinara, odnosno zabeleženo je povećanje od 4 dinara (0,9%). U 2024. godini, kurirske usluge su zabeležile pad i obima i prihoda od približno 15% (Tabela 14.9).

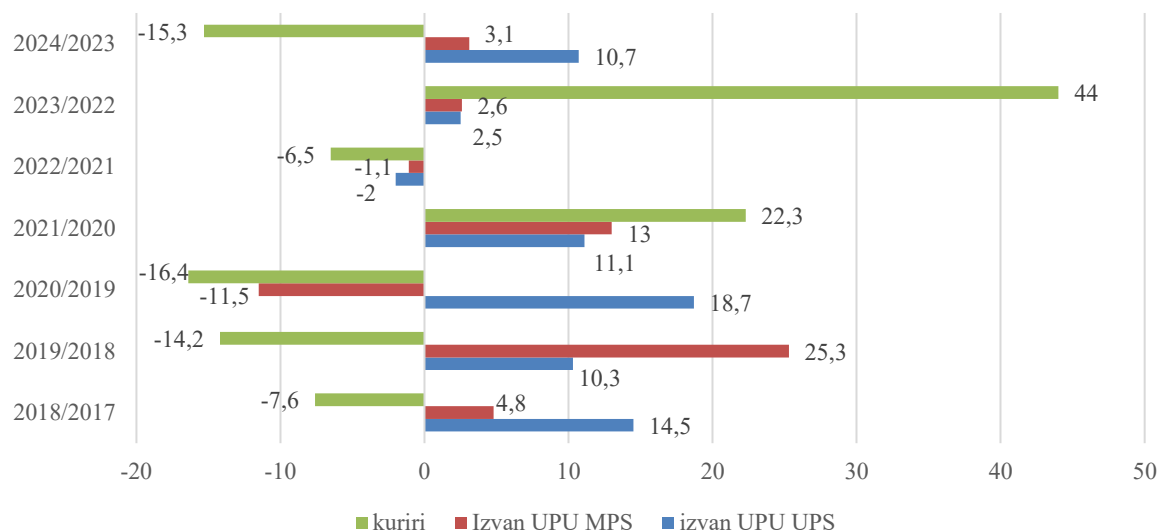
Tabela 14.9. Obim i prihod usluga izvan UPU u 2024. godini, poređenje sa 2017. i 2023. godinom

Vrsta usluge Izvan UPU	2017. godina		2023. godina		2024. godina		Rast obima		Rast prihoda	
	Obim hilj.	Prihod. mil.rsd	Obim hilj.	Prihod. mil.rsd	Obim hilj.	Prihod. mil.rsd	2024-2017	2024-2023	2024-2017	2024-2023
Izvan UPU UPS	30.123	7.877	50.434	17.197	55.842	19.841	85%	11%	152%	15%
Izvan UPU MPS	594	1.660	791	2.837	816	2.848	37%	3%	72%	0,4%
Kurirske usluge	210	68	229	94	194	80	-8%	-15%	18%	-15%
Ukupno	30.928	9.605	51.455	20.128	56.851	22.769	84%	10%	137%	13%

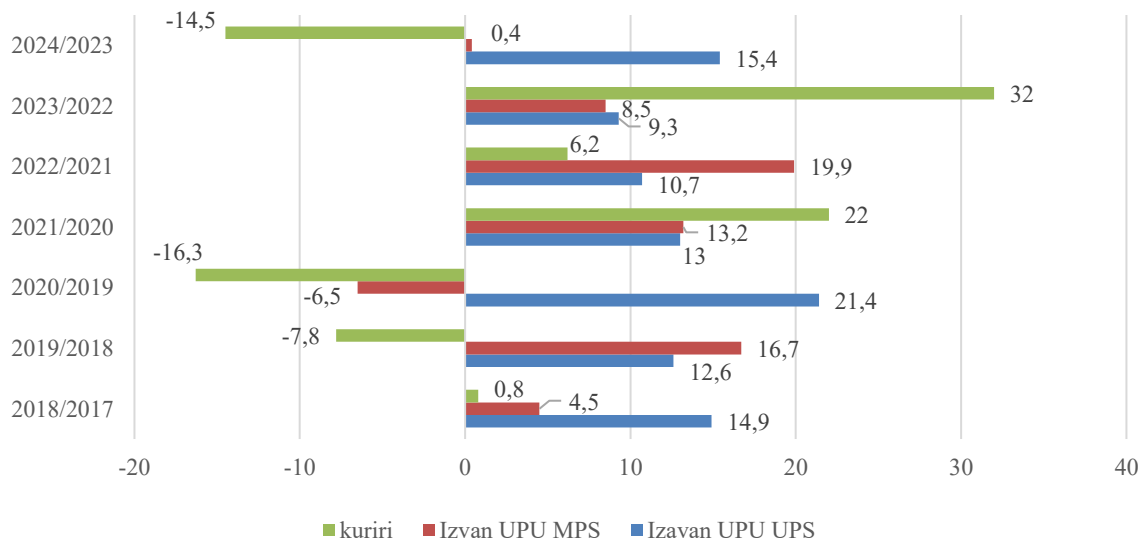
U *Tabeli 14.9.* prikazano je kretanje obima i prihoda usluga izvan UPU u Republici Srbiji, u odnosu na 2017. godinu i 2023. godinu. U 2024. godini, u odnosu na referentnu godinu (2017), usluge izvan UPU su zabeležile rast od 84% u obimu i 137% u prihodu. Najveći rast je imala kategorija ostalih usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.

Na *Slikama 14.19. i 14.20.* su prikazani rast obima i prihoda od poštanskih usluga izvan UPU u periodu od 2017. do 2024. godine.

Slika 14.19. Stopa rasta obima usluga izvan UPU od 2017. do 2024. godine

Slika 14.20. Stopa rasta prihoda usluga izvan UPU od 2017. do 2024. godine

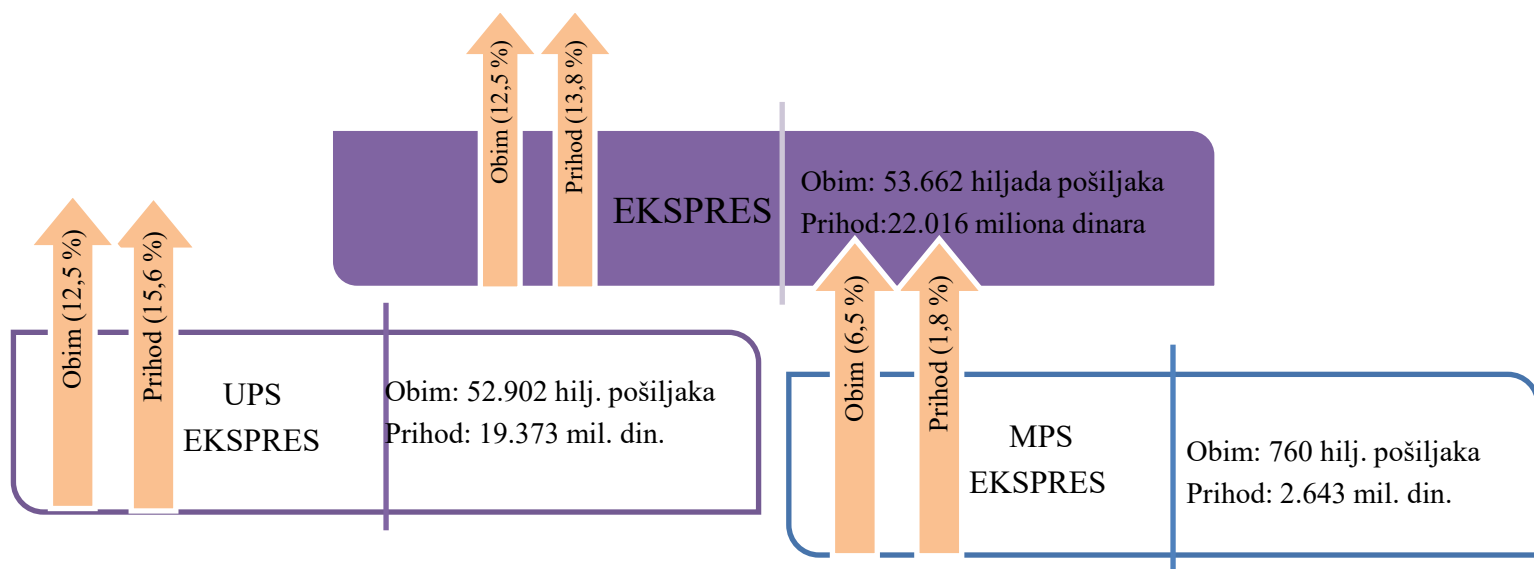
Trend učešća obima i prihoda ostalih usluga u Republici Srbiji, u poslednjih pet godina, prikazan je u *Tabeli 14.10.*

Tabela 14.10. Trend učešća poštanskih usluga izvan UPU u procentima od 2020. do 2024. godine

Vrsta usluge/ godina	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
%	Obim	Prihod	Obim	Prihod	Obim	Prihod	Obim	Prihod	Obim	Prihod
Izvan UPU UPS	98,2	86,4	98,2	86,3	98,2	85,4	98,2	85,4	98,2	87,1
Izvan UPU MPS	1,5	13,2	1,5	13,3	1,5	14,2	1,5	14,1	1,4	12,5
Kurirske usluge	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4
Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

14.5. Analiza pošiljaka iz domena ekspres usluga i uticaj daljinske prodaje

Slika 14.21. Osnovne karakteristike tržišta ekspres usluga u 2024. godini i kretanje obima i prihoda u odnosu na 2023. godinu

Ekspres poštanske usluge predstavljaju najzastupljeniju kategoriju poštanskih usluga izvan opsega univerzalne poštanske usluge i, kao što je ranije navedeno, generišu značajan deo

prihoda na celokupnom tržištu poštanskih usluga. Tokom 2024. godine ostvaren je značajan rast na ovom tržištu u odnosu na prethodnu godinu, kako u obimu tako i u prihodu, a uzrokovan je, pre svega, pošiljkama koje se uvoze iz NR Kine (putem platforme „Temu“) kao roba, a dalje distribuiraju kao ekspres pošiljke u unutrašnjem saobraćaju.

14.5.1. Ekspres usluge u unutrašnjem poštanskom saobraćaju

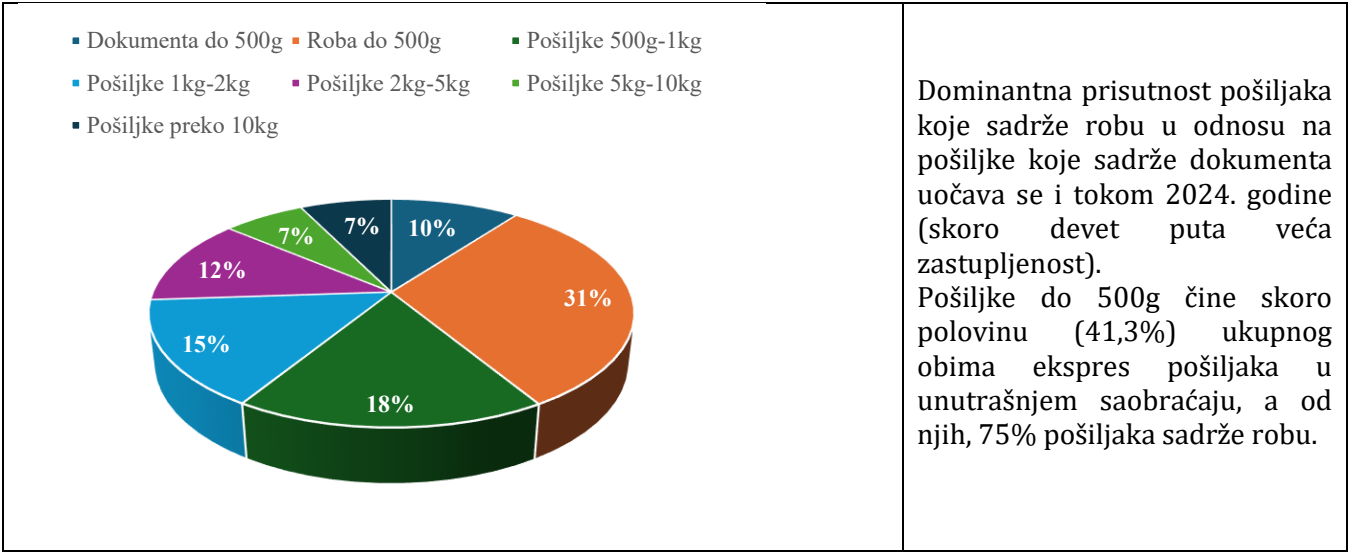
Karakteristike tržišta ekspres poštanskih usluga su detaljnije prikazane na osnovu kretanja obima, prihoda, distribucije pošiljaka po stopi mase i sadržini, učešća daljinske prodaje u ostvarenim obimima kao i na osnovu karakteristika polaza i dolaza u međunarodnom poštanskom saobraćaju.

U Tabeli 14.11. i Slici 14.22, data je struktura ekspres pošiljaka po masi u unutrašnjem poštanskom saobraćaju za 2024. godinu (u hiljadama).

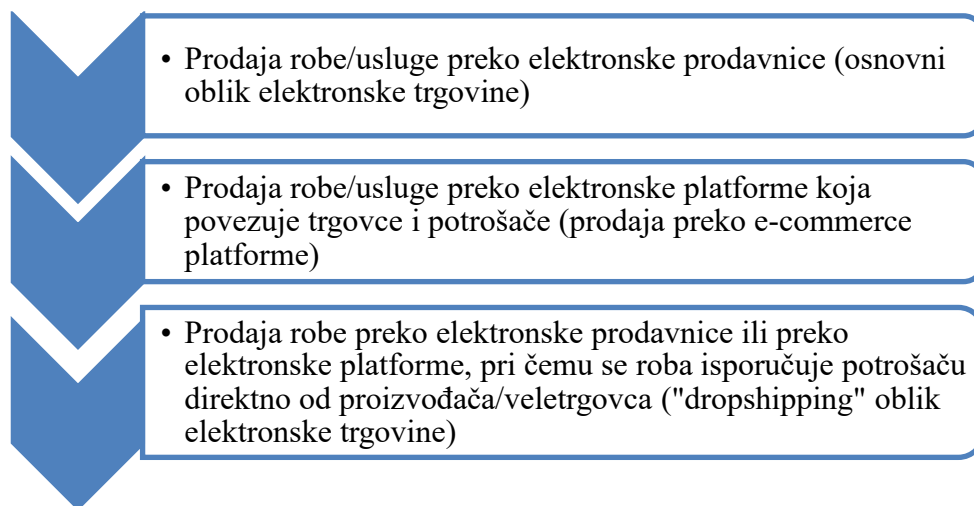
Tabela 14.11. Struktura obima ekspres usluga po masi u unutrašnjem poštanskom saobraćaju u 2024. godini (u hiljadama)

	Ekspres pošiljke UPS							Ukupno ekspres pošiljaka		Ukupan obim
	Pošiljke do 500g		Pošiljke 500g-1kg	Pošiljke 1kg-2kg	Pošiljke 2kg-5kg	Pošiljke 5kg-10kg	Pošiljke preko 10 kg	Dokument a	Roba	
Obim	5.411	16.440	9.265	7.984	6.490	3.455	3.857	5.411	47.491	52.902
Učešće u ukupnom obimu	10%	31%	18%	15%	12%	7%	7%	10%	90%	100%

Slika 14.22. Struktura obima ekspres usluga po masi u UPS u 2024. godini

Elektronska trgovina predstavlja vid daljinske trgovine¹⁴ koja se realizuje putem interneta, pri čemu se roba ili usluge nude, naručuju i prodaju elektronskim putem. Elektronska trgovina se može obavljati na sledeće načine:

Plaćanje robe može biti elektronskim putem ili pouzećem, a dostava robe kupcima je u poštanskim pošiljkama. Na domaćem tržištu su to, u najvećoj meri, ekspres pošiljke.

Pošiljke koje su posledica daljinske prodaje čine skoro 47% ukupnih ekspres pošiljaka u 2024. godini na tržištu Republike Srbije (*Tabela 14.12*).

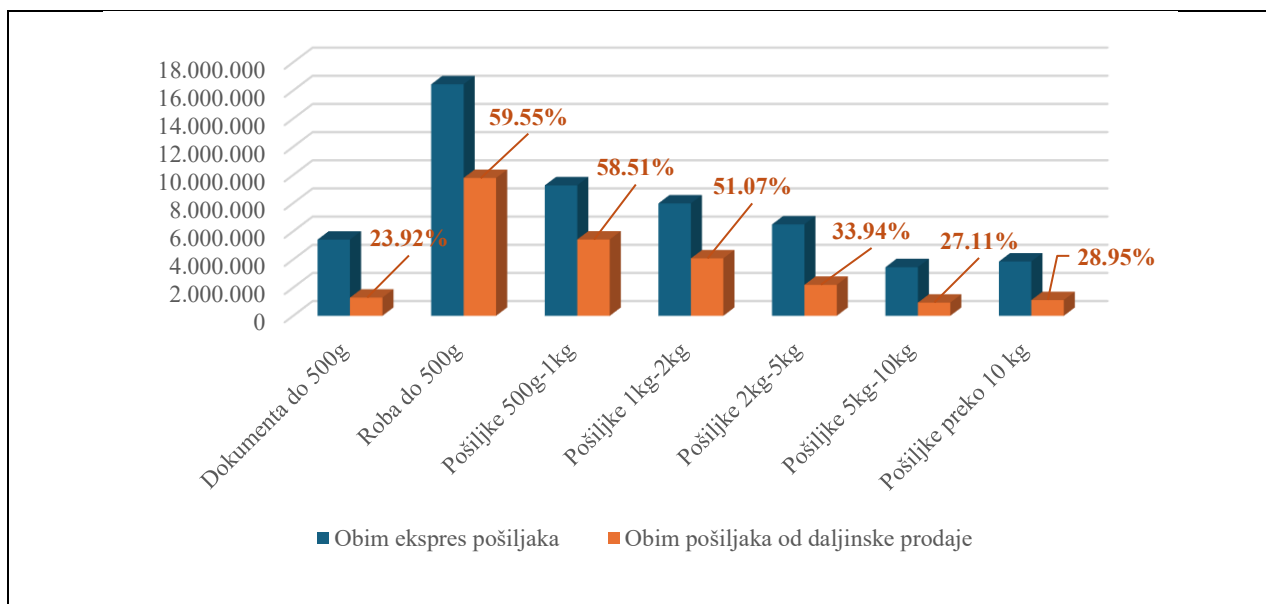
U *Tabeli 14.12.* i *Slici 14.23*, prikazan je udeo obima pošiljaka koje su posledica daljinske prodaje u odnosu na ukupan obim ekspres pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.

Tabela 14.12. Učešće daljinske prodaje u ukupnom obimu ekspres pošiljaka u 2024. godini (u hiljadama) u UPS

	Dokumenta do 500g	Roba do 500g	Pošiljke 500g-1kg	Pošiljke 1kg-2kg	Pošiljke 2kg-5kg	Pošiljke 5kg-10kg	Pošiljke preko 10 kg	Ukupno
Obim ekspres pošiljaka	5.411	16.440	9.265	7.984	6.490	3.455	3.857	52.902
Obim pošiljaka od daljinske prodaje	1.294	9.790	5.421	4.077	2.203	937	1.117	24.839
Učešće daljinske prodaje u obimu prema stopi mase	24%	60%	59%	51%	34%	27%	29%	47%

¹⁴ Zakon o trgovini („Službeni glasnik RS“, br. 52/2019)

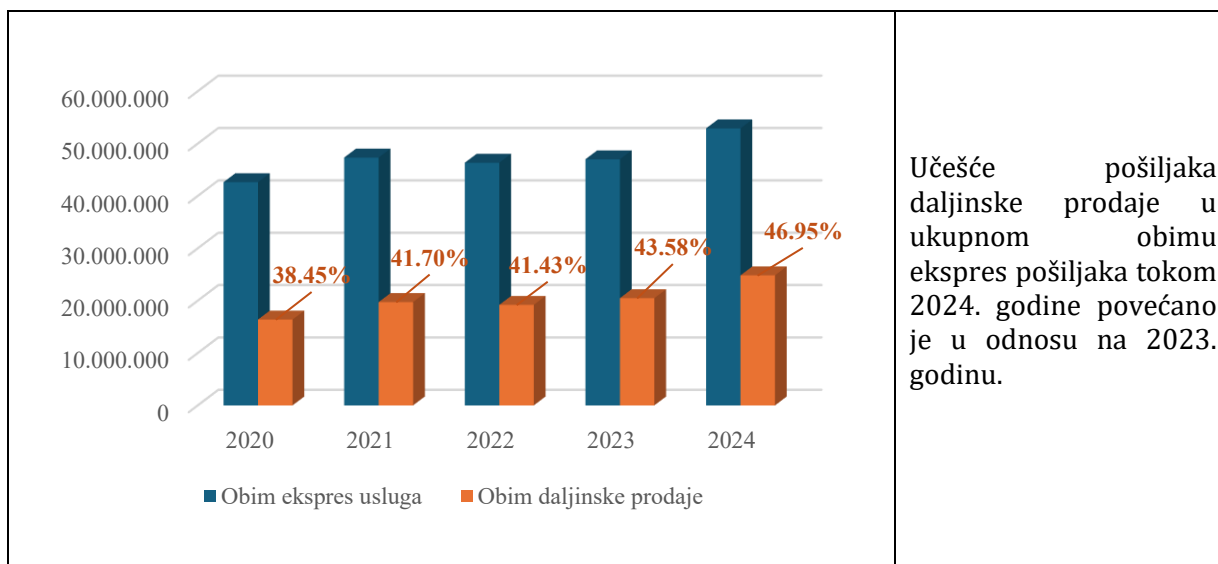
Slika 14.23. Udeo daljinske prodaje u ukupnom obimu prema stopi mase ekspres pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju u 2024. godini

I u 2024. godini nastavljen je trend gde su u okviru pošiljaka od daljinske prodaje najviše zastupljene pošiljke koje sadrže robu do 500g (39%), dok za njima slede pošiljke stope mase od 500g do 1kg (22%).

Pošiljke daljinske prodaje u 95% sadrže robu, a ostatak pošiljaka sadrži dokumenta do 500g.

Slika 14.24. Učešće daljinske prodaje u ukupnom obimu ekspres pošiljaka u UPS u periodu od 2020-2024. godine

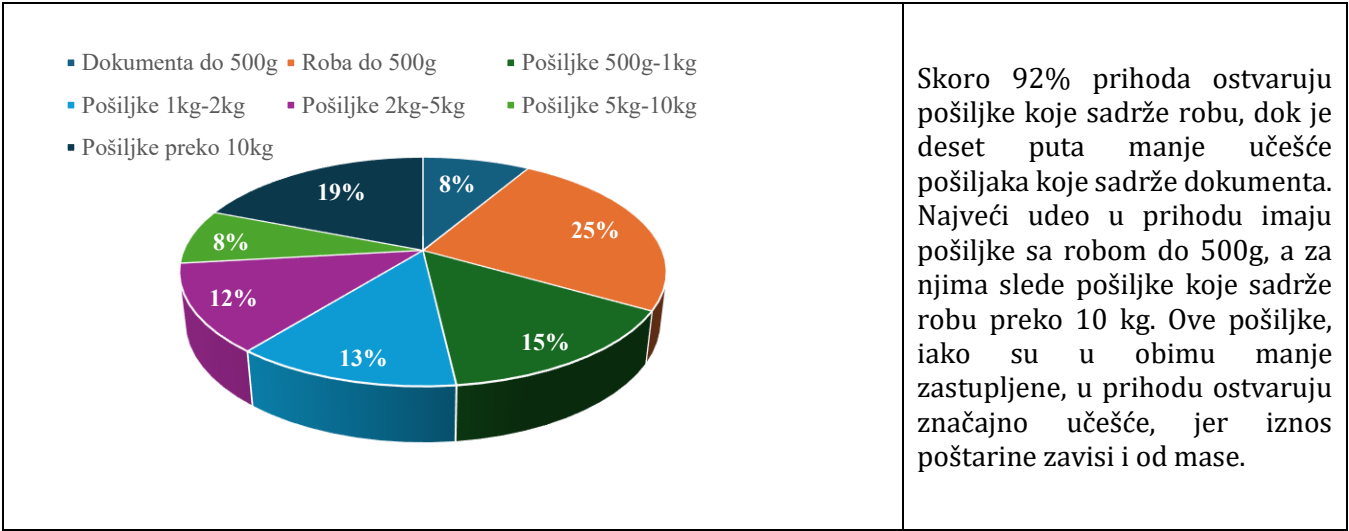
Učešće pošiljaka daljinske prodaje u ukupnom obimu ekspres pošiljaka tokom 2024. godine povećano je u odnosu na 2023. godinu.

U Tabeli 14.13. i Slici 14.25. prikazano je učešće prihoda od ekspres usluga (u milionima dinara) po stopi mase u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.

Tabela 14.13. Učešće prihoda od ekspres usluga (u milionima dinara) u 2024. godini u UPS po masi

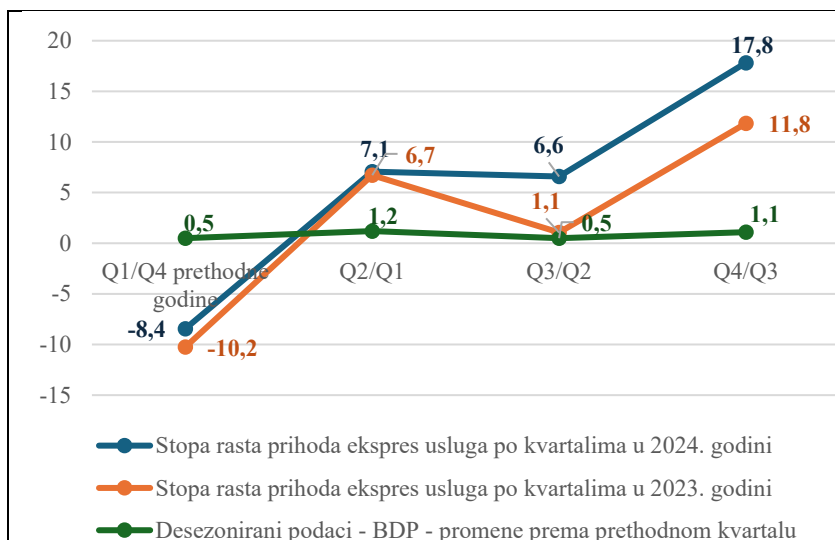
	Prihod od ekspres pošiljaka UPS u milionima dinara							Ukupan prihod ekspres pošiljaka		Ukupan prihod
	Pošiljke do 500g		Pošiljke 500g-1kg	Pošiljke 1kg-2kg	Pošiljke 2kg-5kg	Pošiljke 5kg-10kg	Pošiljke preko 10 kg	Dokumenta	Roba	
	Dokument a	Roba								
Prihod	1.647	4.803	2.884	2.439	2.405	1.507	3.688	1.647	17.726	19.373
Učešće u ukupno m prihodu	8%	25%	15%	13%	12%	8%	19%	8%	92%	100%

Slika 14.25. Učešće prihoda od ekspres usluga u UPS po masi u 2024. godini

Na Slici 14.26. prikazano je poređenje stope rasta prihoda od ekspres poštanskih usluga, kao i stope rasta BDP kroz kvartale 2024. godine, kao i u odnosu na 2023. godinu.

Slika 14.26. Poređenje BDP i prihoda od ekspres poštanskih usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, po kvartalima 2024. godine i 2023. godine

Stopa rasta/pada prihoda od ekspres poštanskih usluga se kreće od -8,4%, ako se posmatra prvi kvartal 2024. godine u odnosu na četvrti kvartal 2023. godine, a do 17,8% ako se posmatra četvrti kvartal 2024. godine u odnosu na treći kvartal 2024. godine. Stopa rasta prihoda od ekspres poštanskih usluga zadržala je isti trend kao i prethodne godine. Ali, za razliku od prethodne godine, stopa rasta desezoniranih vrednosti BDP¹⁵, prema prethodnom kvartalu, ima nešto drugačije kretanje.

Pri poređenju promena na kvartalnom nivou, treba imati u vidu specifičnost poštanskog tržišta - poslednji kvartal u godini je najveći, što dovodi do velikog odstupanja pri poređenju ovog kvartala sa prethodnim.

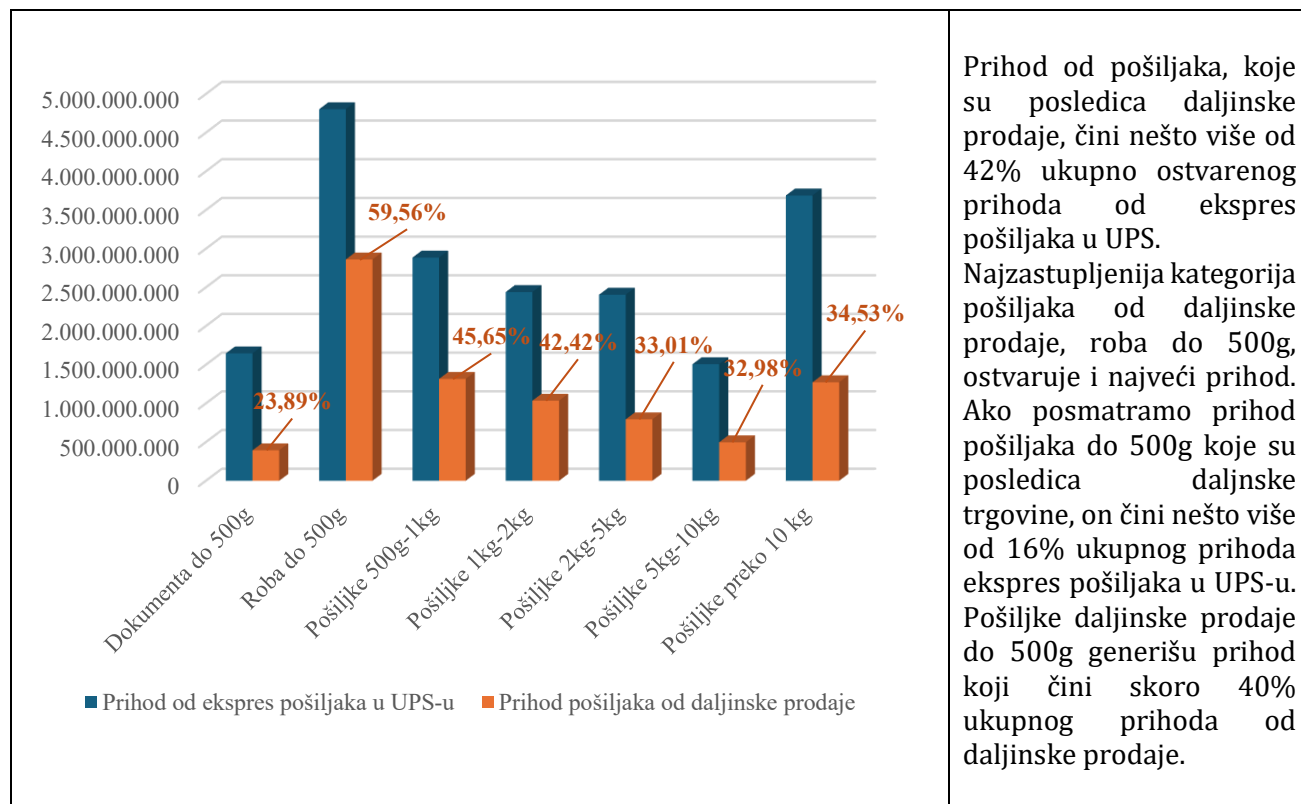
U Tabeli 14.14. i Slici 14.27, prikazano je učešće prihoda od daljinske prodaje u odnosu na ukupan prihod od ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju (u milionima dinara).

Tabela 14.14. Učešće prihoda daljinske prodaje u odnosu na prihod od ekspres usluga (u milionima din) u UPS po masi u 2024. godini

	Dokumenta do 500g	Roba do 500g	Pošiljke 500g-1kg	Pošiljke 1kg-2kg	Pošiljke 2kg-5kg	Pošiljke 5kg-10kg	Pošiljke preko 10kg	Ukupno
Prihod od ekspres pošiljaka	1.647	4.803	2.884	2.439	2.405	1.507	3.688	19.373
Prihod pošiljaka od daljinske prodaje	393	2.861	1.317	1.035	794	497	1.273	8.170
Učešće daljinske prodaje (u stopi mase)	24%	60%	46%	42%	33%	33%	35%	42%

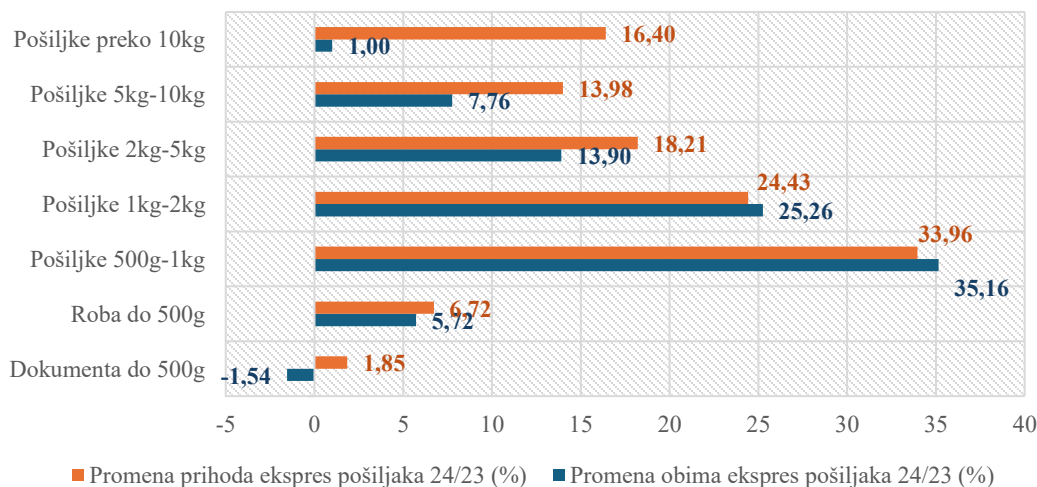
¹⁵<https://publikacije.stat.gov.rs/G2025/Html/G20251053.html>; BDP-desezonirani podaci, promene, prema prethodnom kvartalu 2024. godine

Slika 14.27. Učešće prihoda od daljinske prodaje u prihodu (u milionima din) od ekspres usluga u UPS u 2024. godini

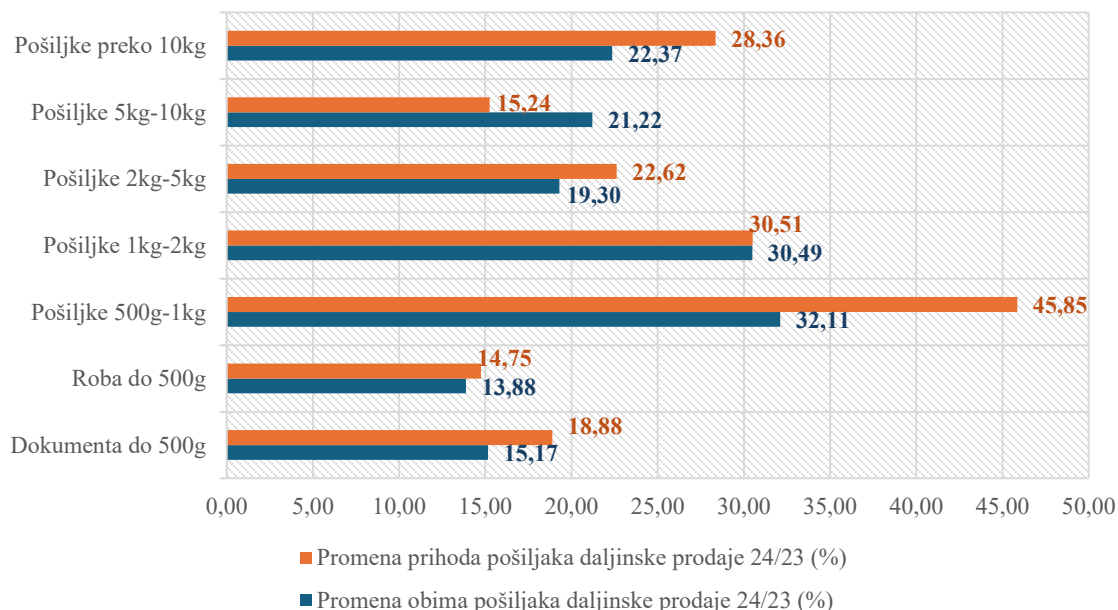

Na slikama 14.28. i 14.29, predstavljen je odnos obima i prihoda ukupnih ekspres usluga u periodu 2024/2023. godine kao i obima i prihoda od daljinske prodaje, u istom posmatranom periodu.

Slika 14.28. Promena obima i prihoda ekspres pošiljaka u periodu 2024/2023. godine

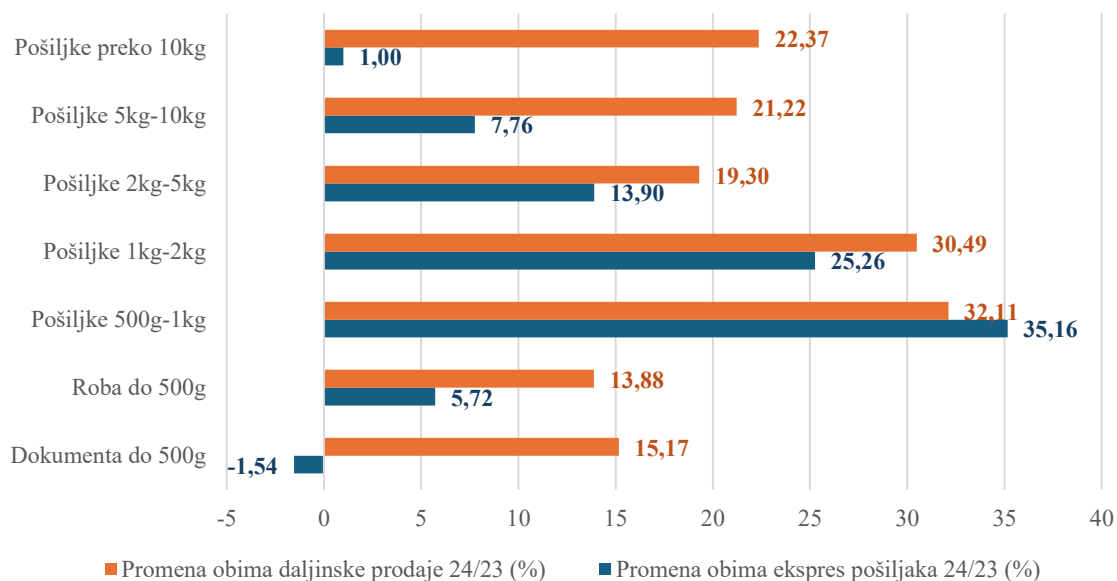

Slika 14.29. Promena obima i prihoda pošiljaka od daljinske prodaje u periodu 2024/2023. godine

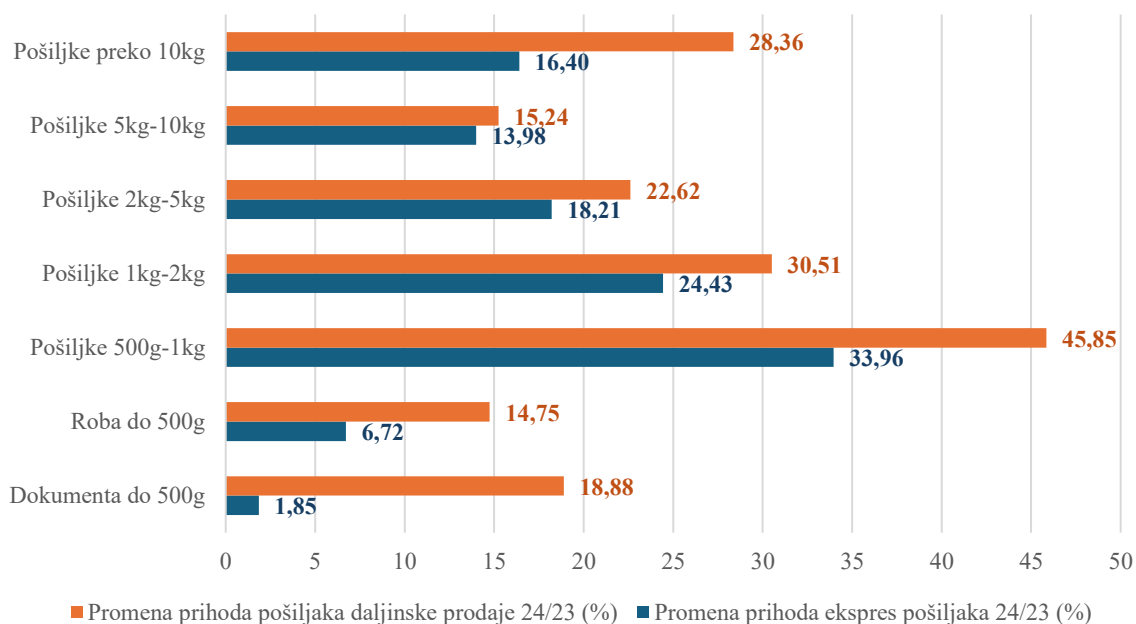
Poređenjem sa 2023. godinom, u 2024. godini se beleži značajan rast obima ekspres pošiljaka, a samim tim i rast obima daljinske prodaje (Slika 14.30). Obim ekspres pošiljaka je, u odnosu na 2023. godinu, povećan za 12,5%, a nešto veća stopa rasta se registruje kod pošiljaka koje su posledica daljinske prodaje (21,3%).

Slika 14.30. Promena obima ekspres pošiljaka i pošiljaka od daljinske prodaje u periodu 2024/2023. godine

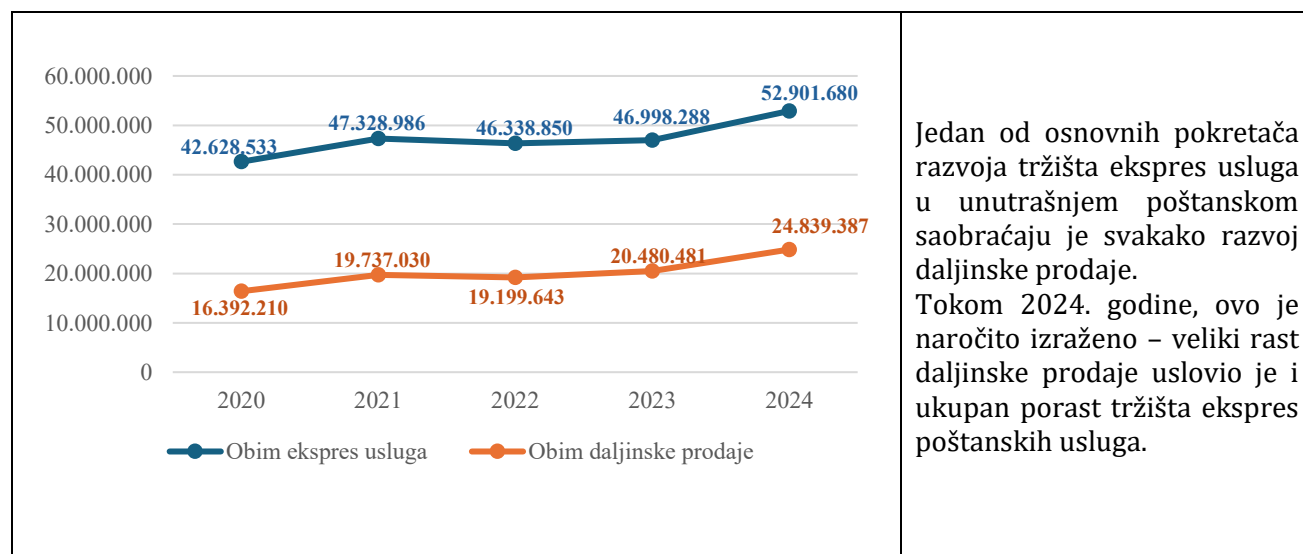

Poput obima, i kod prihoda je 2024. godine evidentiran rast (*Slika 14.31*), ali je stopa rasta nešto veća u odnosu na stopu rasta obima, i u odnosu na 2023. godinu ona iznosi 15,6%. Rast prihoda kod pošiljaka koje su posledica daljinske prodaje, u odnosu na 2023. godinu, iznosi 23,9%.

Slika 14.31. Promena prihoda ekspres pošiljaka i pošiljaka od daljinske prodaje u periodu 2024/2023. godine

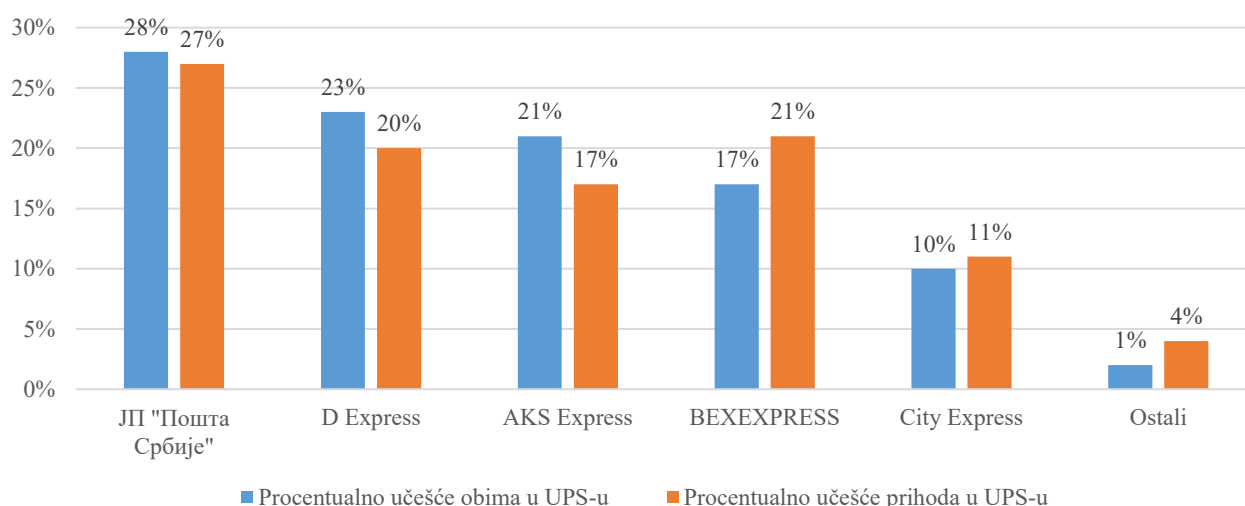

Slika 14.32. Kretanje obima ekspres pošiljaka kao i pošiljaka od daljinske prodaje u periodu od 2020-2024. godine

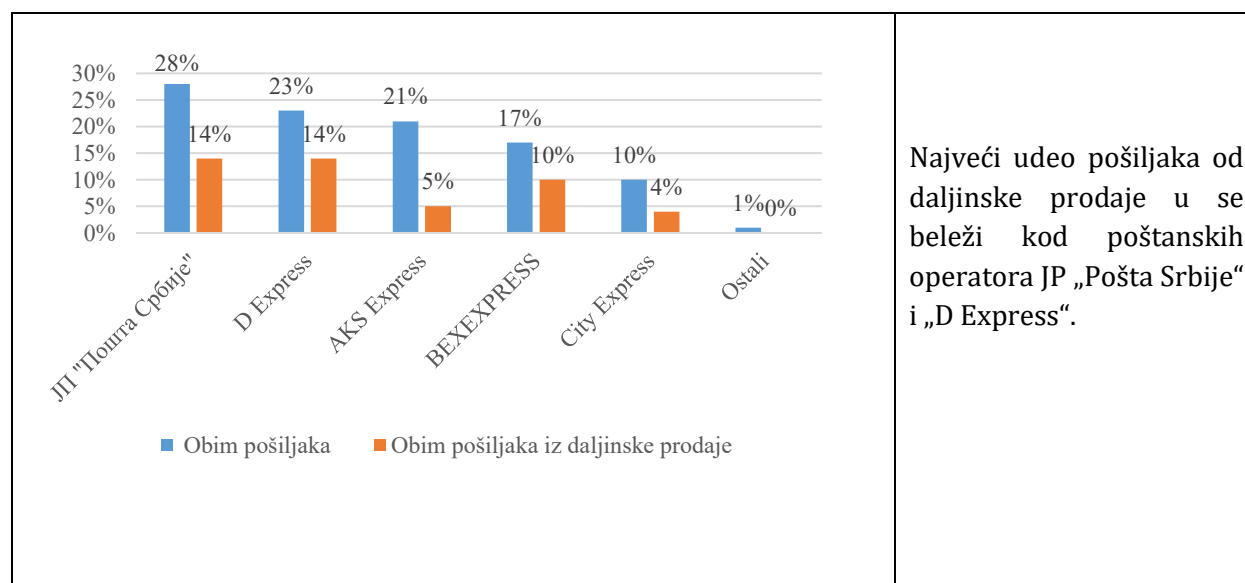

Tržišna učešća poštanskih operatora, u ukupno ostvarenom obimu i prihodu od ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, koji su najviše zastupljeni na tržištu prikazana su na *Slici 14.33*. Ako posmatramo ukupan ostvareni obim ekspres poštanskih usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju u 2024. godini, pored izdvojenih učešća operatora koji ostvaruju najveće obime, svi ostali poštanski operatori ostvarili su nešto više od 1% obima. Sa druge strane, ako posmatramo ukupan ostvaren prihod u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, pored izdvojenih učešća za operatore koji ostvaruju najveće prihode, svi ostali operatori su ostvarili skoro 4% prihoda.

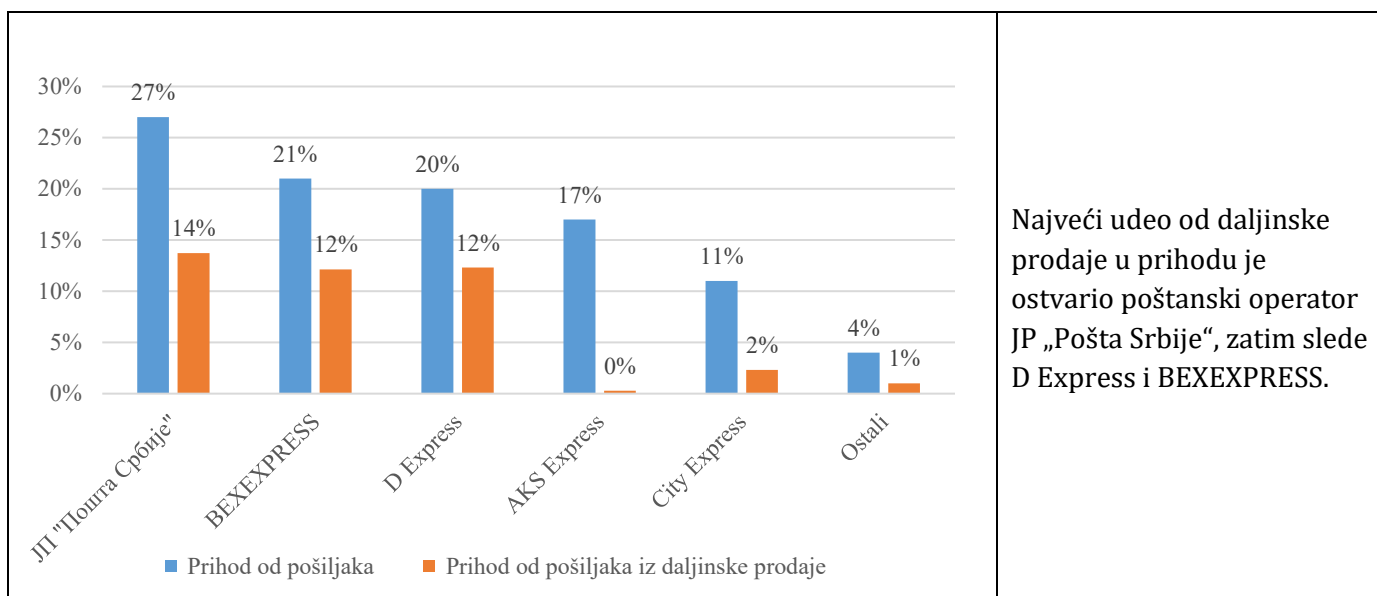
Slika 14.33. Tržišni udeo poštanskih operatora u ukupnom obimu i prihodu ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju u 2024. godini

Slika 14.34. Procentualno učešće obima pošiljaka od daljinske prodaje u UPS

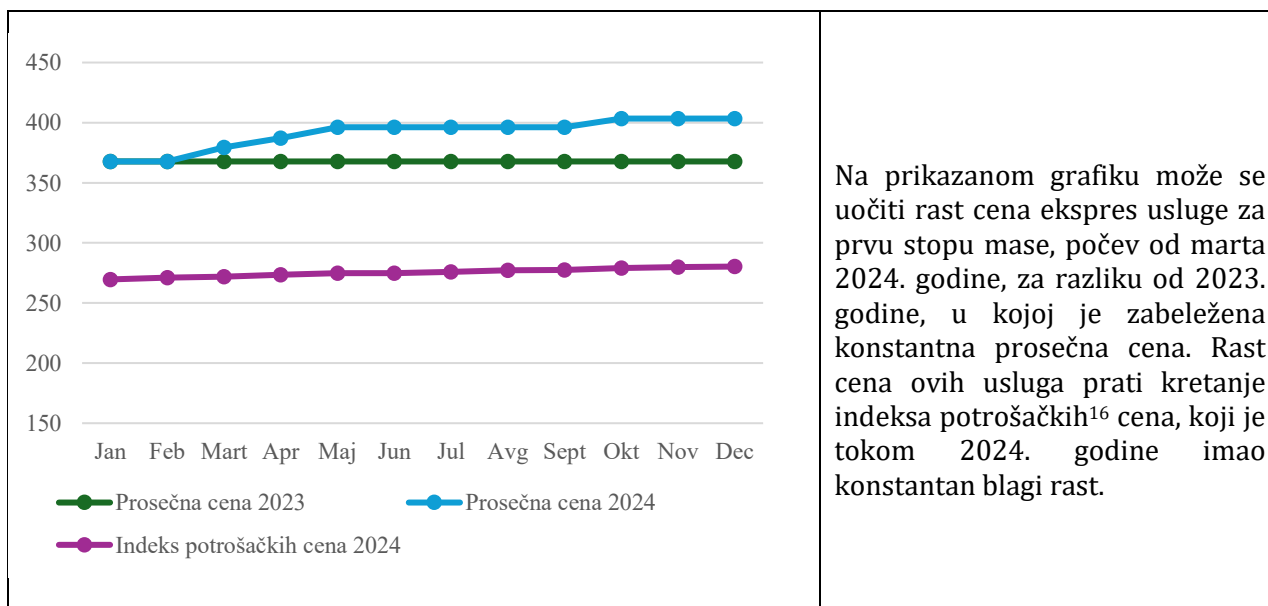

Slika 14.35. Učešće daljinske prodaje u prihodu po operatorima u 2024. godini

Ako posmatramo cene ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, za stopu mase do 500 g (najzastupljenija kategorija pošiljaka u ekspres uslugama), tokom 2024. godine došlo je do promena u ceni ovih usluga kod većine operatora koji u pogledu obima zajedno čine skoro 99% tržišta u unutrašnjem poštanskom saobraćaju (Slika 14.36).

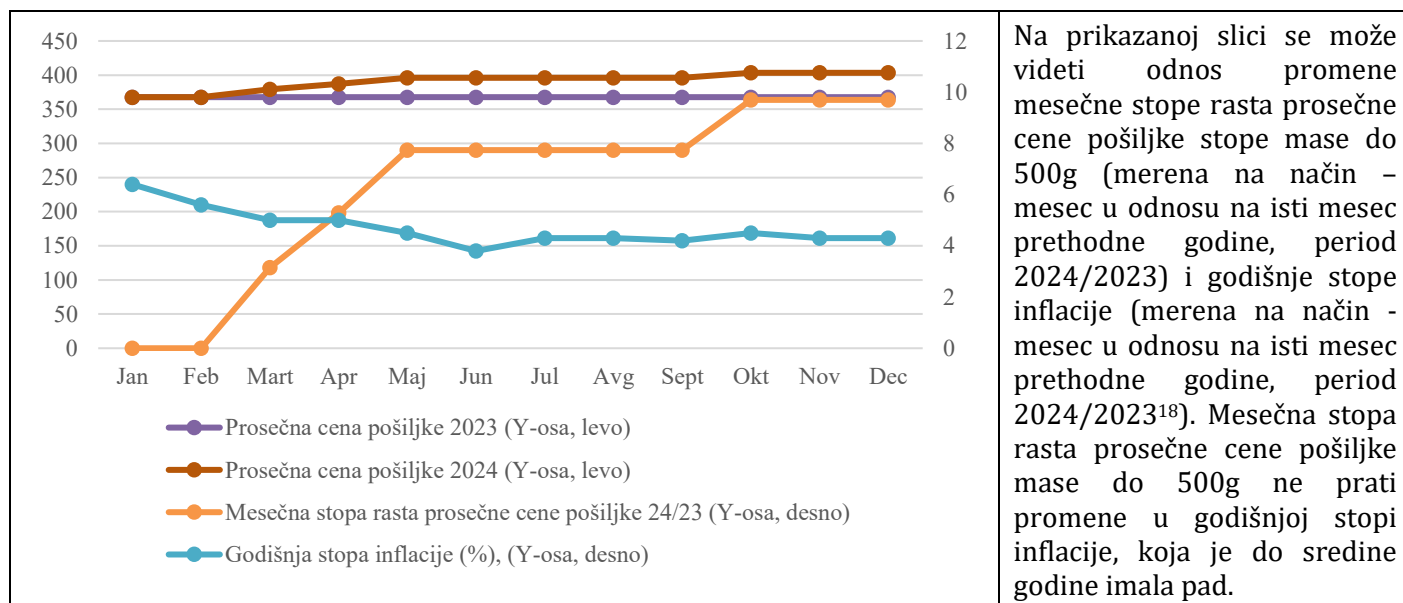
Slika 14.36. Kretanje prosečne cene ekspres pošiljke stope mase do 500 g u 2024. i 2023. godini kao i indeks potrošačkih cena za 2024. godinu

¹⁶ <https://www.stat.gov.rs/sr-Latn/publikacije/publication/?p=17269&tip=17>

U 2024. godine, u Republici Srbiji, ostvaren je prosečan godišnji rast potrošačkih cena od 4,6%¹⁷.

Slika 14.37. Poređenje prosečne cene za pošiljku stope mase do 500g i inflacije

U Tabeli 14.15 dat je pregled cena po stopama mase za poštanske operatore sa tržišnim učešćem većim od 1% na dan 31.12. 2024. godine. Cene su prikazane sa PDV-om, izuzev u slučaju JP „Pošta Srbije“ gde su cene ekspres usluga oslobođene plaćanja PDV-a.

¹⁷ <https://www.stat.gov.rs/sr-latn/publikacije/publication/?p=17230&tip=8https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/publikacije/publication/?p=15692>

¹⁸ <https://www.stat.gov.rs/sr-latn/publikacije/publication/?p=17230&tip=8https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/publikacije/publication/?p=15692>

Tabela 14.15. Pregled cena po poštanskim operatorima prema stopama mase u 2024. godini

Masa (kg)	D EXPRESS	CITY EXPRESS	JP POŠTA SRBIJE	BEXEXPRESS	AKS EXPRESS
do 0,5	416,00	420,00	420,00	416,00	415,00
od 0,51 do 1kg	486,00	587,99	450,00	486,00	480,00
od 1,01 do 2kg	580,00	587,99	500,00	582,00	580,00
od 2,01 do 5kg	770,00	840,00	600,00	735,00	770,00
od 5,01 do 10kg	1.020,00	1.056,00	800,00	970,00	980,00
od 10,01 do 15kg	1.386,00	1.404,00	1.100,00	1.247,00	1.250,00
od 15,01 do 20kg	1.386,00	1.476,00	1.100,00	1.386,00	1.400,00
od 20,01 do 30kg	1.600,00	1.823,99	za svaki kilogram ili deo kilograma 60,00	1.595,00	1.600,00
od 30,01 do 50kg	2.398,80	2.592,00		2.345,00	2.400,00

Putem portala Cene usluga¹⁹ korisnici mogu proveriti i uporediti osnovne cene usluga u unutrašnjem saobraćaju za ekspres usluge „danas za danas“, „danas za sutra“, dok je za operatore koji posluju samo u segmentu B2C (business-to-consumer) i B2B (business-to-business) u delu ekspres usluge - ostalo i za kurirske usluge, obezbeđena pretraga cenovnika i opštih uslova poslovanja na jednom mestu. Takođe, tokom 2024. godine, na portalu je omogućeno i poređenje cena ekspres usluga u međunarodnom poštanskom saobraćaju, na osnovu mase i odredišta, za opcije najbrže poštanske usluge, kao i najjeftinije poštanske usluge.

14.5.2. Ekspres pošiljke u međunarodnom poštanskom saobraćaju u 2024. godini

Tokom 2024. godine, jedanaest poštanskih operatora obavljalo je usluge u međunarodnom poštanskom saobraćaju. U *Tabeli 14.16.* prikazan je obim ekspres pošiljaka u polazu i dolazu u međunarodnom poštanskom saobraćaju tokom 2024. godine, prema stopi mase.

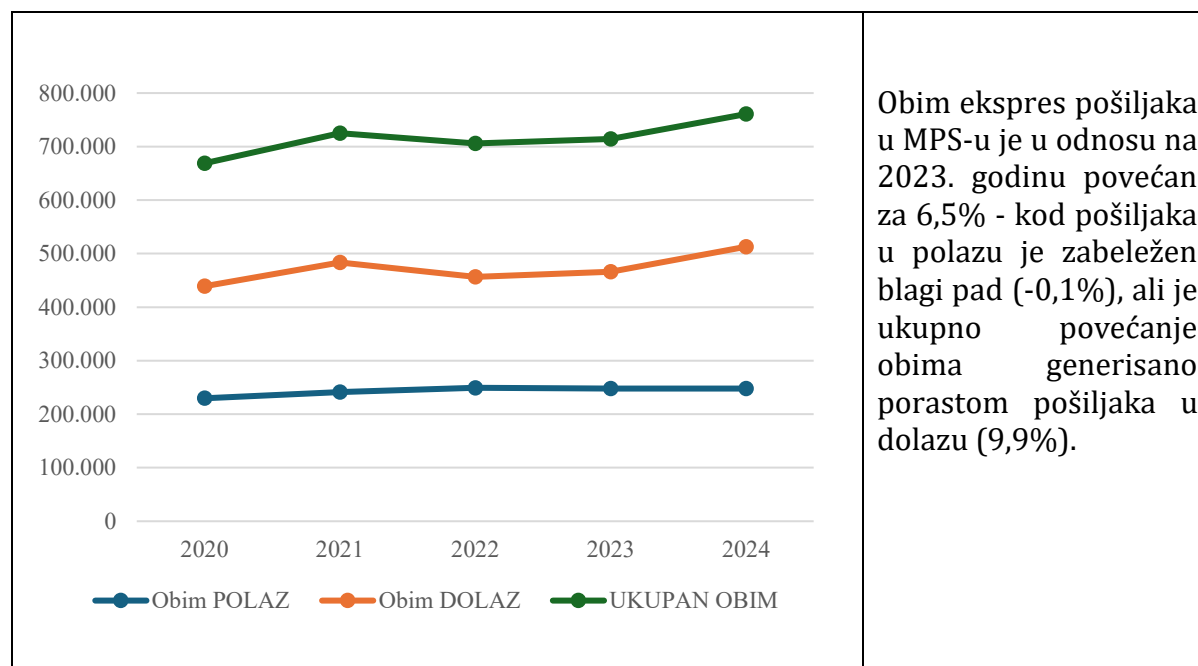
¹⁹ <https://www.ceneusluga.rs/>

Tabela 14.16. Obim međunarodnih ekspres pošiljaka u 2024. godini

	Dokumenta do 500g	Roba do 500g	Pošiljke 500g- 1kg	Pošiljke 1kg- 2kg	Pošiljke 2kg- 5kg	Pošiljke 5kg- 10kg	Pošiljke 10kg- 20kg	Pošiljke preko 20kg	UKUPNO
Obim- POLAZ	125.802	24.860	27.501	18.970	21.084	11.741	8.713	9.244	247.915
Obim- DOLAZ	134.575	67.190	57.888	61.348	73.774	45.068	30.487	42.511	512.841
Učešće pošiljaka u polazu (%)	51%	10%	11%	8%	9%	5%	4%	4%	100%
Učešće pošiljaka u dolazu (%)	26%	13%	11%	12%	14%	9%	6%	8%	100%

Pošiljke u dolazu čine 67% pošiljaka u ukupnom obimu ekspres pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju. U međunarodnom poštanskom saobraćaju dominiraju pošiljke iz kategorije dokumenta do 500g (i u polazu i dolazu).

Slika 14.38. Kretanje obima međunarodnih ekspres pošiljaka u periodu od 2020-2024. godine (polaz, dolaz i ukupan obim)

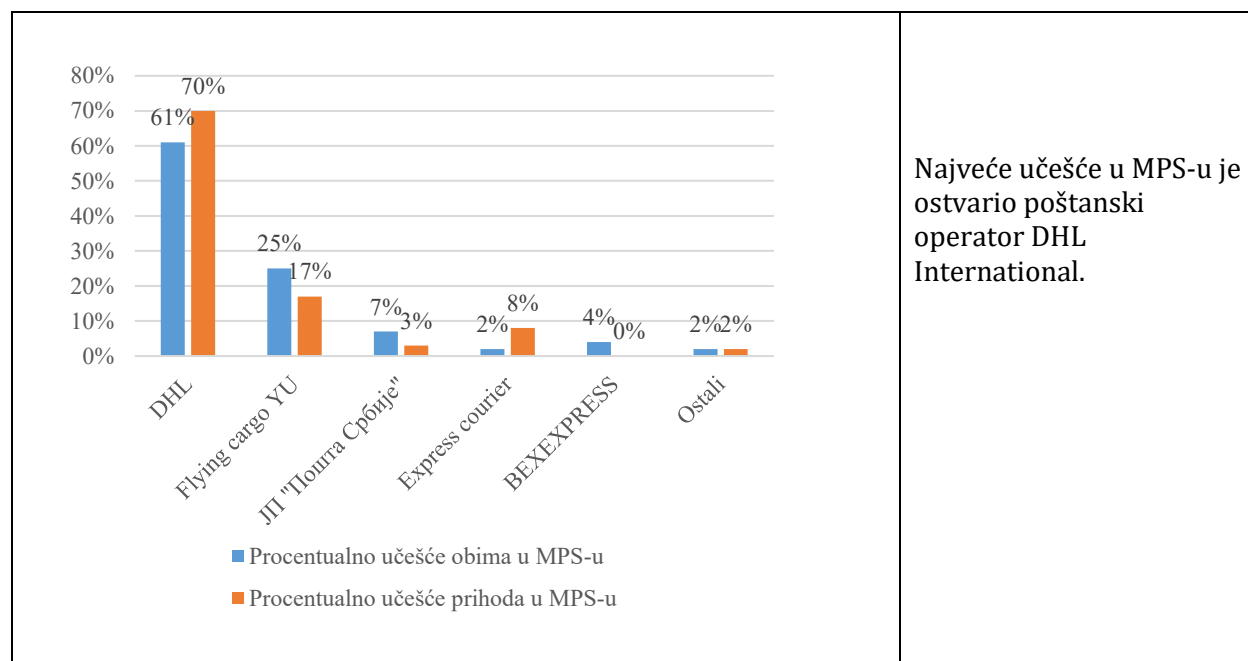

Prihod od ekspres poštanskih usluga u MPS je u 2024. godini iznosio 2,7 milijardi dinara.

Tabela 14.17. Prihod od međunarodnih ekspres pošiljaka u 2023. i 2024. godini (polaz, dolaz i ukupan prihod u milionima dinara)

Prihod	2023. godina	%	2024. godina	%	Stopa rasta/pada
Prihod - polaz	1.646	63%	1.727	65%	4,9%
Prihod - dolaz	980	37%	940	35%	-4,1%
Ukupno	2.626	100%	2.667	100%	1,6%

Slika 14.39. Procentualno učešće obima i prihoda po operatorima u 2024. godini u MPS

14.5.3. Analiza konkurentnosti tržišta ekspres usluga

Tržište ekspres usluga se, sa jedne strane, može označiti kao oligopolističko²⁰ iz razloga što pet poštanskih operatora realizuju skoro 99% obima na tržištu ekspres poštanskih usluga (ukupno u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju). Sa druge strane, vrednost HHI²¹ indeksa (Herfindahl Hirschman Index) ukazuje da je tržište ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju koncentrisano.

²⁰<https://www.kzk.gov.rs/kzk/wp-content/uploads/2022/10/Sektorska-analiza-ostalih-postanskih-usluga-2019-2021.pdf>

²¹[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Herfindahl_Hirschman_Index_\(HHI\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Herfindahl_Hirschman_Index_(HHI))

HHI indeks je jedan od najpouzdanijih pokazatelja koncentracije tržišta. Vrednost HHI indeksa zavisi od broja konkurenata na tržištu i od razlike u njihovoj relativnoj tržišnoj snazi. Sa povećanjem broja konkurenata na tržištu, vrednost HHI indeksa se smanjuje. Maksimalna vrednost ovog indeksa je 10.000 (u slučaju čistog monopola), a minimalna vrednost je blizu nule (što je vrednost HHI indeksa bliža nuli tržište je konkurentnije).

Ukoliko posmatramo tržište ekspres usluga kao posebno tržište, u odnosu na UPU gde javni poštanski operator ima monopol, i u okviru njega posebno ekspres tržište u unutrašnjem, a posebno ekspres tržište u međunarodnom saobraćaju, HHI indeks za 2024. godinu u UPS iznosi 2.101, što govori da je tržište ekspres usluga u unutrašnjem saobraćaju koncentrisano. U MPS, vrednost HHI indeksa je nešto veća i iznosi 4.370 (*Tabela 14.18*).

U 2024. godini, pet poštanskih operatora ostvaruje učešće veće od 1% u obimu ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju. HHI indeks se izračunava na osnovu učešća ovih operatora (odnosno u obračun HHI indeksa ulaze oni operatori čije učešće u obimu ekspres usluga prelazi 1%). Različiti privredni sektori koriste i različite intervale vrednosti za HHI indeks, ali vrednost indeksa od 2.101 se u većini slučajeva tumači kao konkurentno tržište. Što se tiče međunarodnog poštanskog saobraćaja, i na ovom tržištu pet poštanskih operatora ostvaruje učešće veće od 1%, ali je vrednost HHI indeksa viša, što ukazuje na manju konkurenciju na ovom delu tržišta. Potrebno je naglasiti da ekspres usluge u međunarodnom poštanskom saobraćaju pruža jedanaest operatora i da su obimi na ovom tržištu višestruko manji u odnosu na unutrašnji poštanski saobraćaj, kao i da postoji velika disproporcija u učešću u ukupnom obimu ovih operatora.

Tabela 14.18. Vrednosti HHI indeksa u periodu od 2022-2024. godine na tržištu ekspres poštanskih usluga u UPS i MPS

	Unutrašnji poštanski saobraćaj (UPS)			Međunarodni poštanski saobraćaj (MPS)		
	2022.	2023.	2024.	2022.	2023.	2024.
Vrednost HHI indeksa	2.203	2.096	2.101	4.848	4.745	4.370
Broj operatora sa učešćem u obimu ekspres usluga većem od 1%	5	5	5	5	5	5

14.6. Zaključak

Analiza tržišta poštanskih usluga u Republici Srbiji u 2024. godini ukazuje na nastavak strukturnih promena, uslovljenih padom obima univerzalne poštanske usluge (UPU) i paralelnim rastom segmenta poštanskih usluga izvan opsega UPU, posebno ekspres usluga, kao posledice daljinske prodaje. Ove promene su, u najvećoj meri, rezultat ubrzanog razvoja elektronske trgovine, promenjenih korisničkih navika u digitalnom okruženju i povećanih zahteva za bržom i fleksibilnijom dostavom pošiljaka.

Na tržištu poštanskih usluga u 2024. godini evidentiran je pad broja usluga (-4,6%), koji je uslovljen padom broja usluga iz domena univerzalne poštanske usluge kao najmasovnijih, iako usluge izvan opega UPU beleže kontinuiran rast, ove godine od preko 10%.

Rezervisane usluge (pismonosne usluge) kao najdominantnija kategorija UPU, beleže konstantan pad, dok, sa druge strane, paketi kojih je značajno manje u odnosu na pismonosne usluge nastavljaju višegodišnji rast.

Uprkos blagom padu ukupnog obima poštanskih pošiljaka, tržište je zabeležilo rast ukupnih prihoda, pre svega zahvaljujući povećanju cena i većem učešću visokotarifnih usluga. Rast prihoda od poštanskih pošiljaka, kao kvartarne delatnosti je direktno uslovljen rastom BDP, međutim udeo poštanskog sektora u bruto domaćem proizvodu beleži blagi pad, što ukazuje na potrebu za dodatnim strateškim merama usmerenim na povećanje konkurentnosti i efikasnosti tržišta.

Javni poštanski operator (JPO) zadržava monopol u pružanju univerzalne poštanske usluge, dok se tržište usluga izvan UPU razvija u konkurentskom okruženju, sa sve većim brojem aktivnih operatora.

Regulator je nastavio sa aktivnostima usmerenim ka očuvanju ravnoteže između tržišne dinamike i zaštite korisničkih interesa u skladu sa savremenim komunikacionim i logističkim potrebama građana i privrede, kroz izradu studija i primenu regulatornih alata kojim se postiže veća transparentnost na tržištu poštanskih usluga.

U tom kontekstu, regulator će u narednom periodu doneti niz podzakonskih akata shodno obavezama po novom Zakonu, čime će se nastaviti aktivnosti usmerene ka obezbeđivanju održivosti univerzalne poštanske usluge, kao i podsticanje tržišnih učesnika na inovacije i digitalizaciju procesa.

Regulator je, u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima, tokom 2024. godine nastavio sa aktivnostima usmerenim ka očuvanju ravnoteže između tržišne dinamike i zaštite korisničkih interesa. S tim u vezi je nastavljeno sa unapređenjem i ažuriranjem GIS portala (Geografsko-informacionog sistema za poštanske usluge), portala „cene usluga“ za poređenje cena ekspres i kurirskih usluga u unutrašnjem i u međunarodnom poštanskom saobraćaju, kao i poređenje parametara kvaliteta za pet operatora ekspres poštanskih usluga koji su u 2024. godini zajedno ostvarivali udeo od skoro 99% u obimu.

Tokom 2024. godine se na tržištu ekspres poštanskih usluga registruje ekspanzija broja pošiljaka koje su posledica daljinske trgovine (naročito korišćenjem platforme „*Temu*“) što za dalju posledicu generiše ukupan rast obima ekspres usluga u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku²², u 2024. godini beleži se smanjenje broja korisnika koji nikada nisu obavljali trgovinu putem interneta, što odgovara i prikazanom trendu obima pošiljaka daljinske prodaje. Podaci govore da tokom 2024. godine 24% korisnika interneta nikada nije koristilo uslugu „kupovina putem interneta“, te se upravo u ovom delu očekuje dalji rast obima poštanskih pošiljaka, odnosno obima pošiljaka koje su posledica daljinske prodaje, pre svega u okviru ekspres pošiljaka u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.

Razvoj poštanskog sektora u narednim godinama zavisice od spremnosti svih aktera da se prilagode promenama, unaprede operativne kapacitete i odgovore na izazove tržišta koje sve više karakterišu rast i razvoj platformi za e-trgovinu, digitalizacija, visoka konkurencija i sve veći zahtevi krajnjih korisnika.

22 <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/270207?languageCode=sr-Latn>